

Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας
Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Παιδαγωγικό τμήμα

Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Παιδαγωγική μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Διαδραστικότητα και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία

POST GRADUATE THESIS

Interactivity and distance education in pre-school age

ΒΑΙΑ ΓΚΙΑΤΑ

Βάϊα Γκιάτα

Vaia Gkiata

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΦΩΤΗ

Παρασκευή (Βιβή) Φώτη (Α επιβλέπουσα)

Paraskevi (Vivi) Foti (A supervisor)

ΑΙΓΑΛΕΩ/ΑΙΓΑΛΕΟ 2022

Faculty of Health and Caring Professions
Department of Biomedical Sciences
Faculty of Administrative, Financial and Social Sciences
Department of Early Childhood Education and Care

Department of Pedagogy

Inter-Institutional Post Graduate Program
Pedagogy through innovative Technologies and Biomedical approaches

POST GRADUATE THESIS

Interactivity and distance education in pre-school age

VAIA GKIATA

Mscedt20026

mscedt20026@uniwa.gr (vagiag@windowlive.com)

FIRST SUPERVISOR

PARASKEVI FOTI

SECOND SUPERVISOR

SIDIROPOULOU TRIFENI

AIGALEO 2022

Επιβλέποντες και μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής:

Α' Επιβλέπουσα και μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής

Παρασκευή (Βιβή) Φώτη (PARASKEVI FOTI)

Β' Επιβλέπουσα και μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής

Σιδηροπούλου Κανέλλου Τρυφαίνη (SIDIROPOULOU TRIFENI)

Δήλωση συγγραφέα μεταπτυχιακής εργασίας

Η κάτωθι υπογεγραμμένη ΒΑΙΑ ΓΚΙΑΤΑ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, με αριθμό μητρώου mscedt20026 φοιτήτρια του Διϋδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Παιδαγωγική μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων των Τμημάτων Βιοϊατρικών Επιστημών/ Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία/Παιδαγωγική τμήμα των Σχολών Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας/Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι να ολοκληρωθεί και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Η Δηλούσα

ΒΑΙΑ ΓΚΙΑΤΑ

Ευχαριστίες

Θα ήθελα ιδιαίτερα να ευχαριστήσω την κα Φώτη Παρασκευή, Α΄ Επιβλέπουσα της Διπλωματικής Εργασίας μου, για την καθοδήγηση και την πολύτιμη βοήθεια, που μου προσέφερε, καθώς και την κα Σιδηροπούλου Τρυφαίνη, Β΄ Επιβλέπουσα. Επίσης θα ήθελε να ευχαριστήσω, τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς, που μου παραχώρησαν τις συνεντεύξεις με τόσο ευχάριστη και ειλικρινή διάθεση.

Αφιερώσεις

Αφιερωμένο στα παιδιά όλου του κόσμου, που είναι το μέλλον κάθε κόσμου.

... κάθε παιδί που μεταλαβαίνει τη γνώση διαβαίνει το μέλλον...

... κάθε παιδί που μεταλαβαίνει παιδεία και γνώση, γίνεται ο άνθρωπος που θα συναντήσει το μέλλον του...

Περίληψη

Εισαγωγή: Το μόνιμο και διαρκές ζητούμενο της εκπαίδευσης είναι η διαδραστικότητα, η οποία λόγω του μεγάλου όγκου των γνώσεων που πρέπει να μεταδοθεί στους μαθητές, καλείται να ξεπεράσει τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και να μπορέσει να μετουσιώσει στους εκπαιδευόμενους πλήρη και ολοκληρωμένη γνώση.

Ως διαδραστικότητα, σύμφωνα με τον Wagner (1994), «θεωρούμε την αμοιβαία ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου, μέσω της εκμετάλλευσης των τεχνολογικών δυνατοτήτων».

Κατά συνέπεια για να υπάρξει μια ουσιαστική και πραγματικά διαδραστική εμπειρία μάθησης, πρέπει η εκπαιδευτική διαδικασία να καταφέρει να συνδυάσει το περιεχόμενο, που να αξιοποιεί και να αναδεικνύει τις δυνατότητες της εκπαίδευσης (εγχειρίδια – λογισμικό) με τον ανθρώπινο παράγοντα (εκπαιδευτικούς), που θα το διαχειριστεί και θα κατορθώσει να το μεταδώσει στους εκπαιδευόμενους.

Σκοπός: Η παρούσα εργασία θέλει να μελετήσει τη διαδραστικότητα στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Θα παρουσιαστούν υποθέσεις και συμπεράσματα εκπαιδευτικής δραστηριότητας και εμπειρίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, που πραγματοποιήθηκε σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, συγκεκριμένα παιδιά νηπιαγωγείου και θα προσπαθήσει να καταδείξει, έως πιο βαθμό και με ποιους τρόπους, μπορεί να επιτευχθεί η διαδραστικότητα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Θα φανεί, επίσης, η αποτελεσματικότητα με την οποία ανταποκρίνονται οι μαθητές στην εξ αποστάσεως γνώση.

Το ζητούμενο είναι να μπορέσουν να απαντηθούν κάποια κύρια ερωτήματα, που γεννιούνται, από αυτό τον σχετικά νέο στην ελληνική πραγματικότητα, τρόπο εκπαιδευτικής δραστηριότητας. - Πως επιτυγχάνεται καλύτερα η διαδραστικότητα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση; - Ποιους κινδύνους κρύβει αυτή η συνεχόμενη επαφή με τους υπολογιστές για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας; - Ποιες δυνατότητες ανοίγονται από την συνεργασία διαζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια εκπαιδευτική διαδικασία;

Μέθοδος: Αυτό το υλικό εξετάστηκε βιβλιογραφικά και ταυτόχρονα διεξήχθη μια ποιοτική έρευνα, η οποία στηρίχθηκε στη μέθοδο της δομημένης συνέντευξης, βασισμένη στις πολύτιμες εμπειρίες εκπαιδευτικών της προσχολικής ηλικίας, κατά το χρονικό διάστημα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Αποτελέσματα: Τόσο από τη βιβλιογραφική εξέταση, όσο και από την ποιοτική έρευνα, που διεξήχθη, το κύριο συμπέρασμα είναι, ότι τα παιδιά ανταποκρίνονται πολύ θετικά και αποτελεσματικά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όμως θα πρέπει να τηρούνται κανόνες και αυστηρά χρονικά διαγράμματα, για να αποφευχθούν ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Επίσης έχει γίνει η κατάλληλη προεργασία, ώστε να μπορέσει, μέσα στην αίθουσα του σχολείου, η δια ζώσης εκπαίδευση να συνδυαστεί με τα λογισμικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και να έχουμε θαυμαστά αποτελέσματα και ένα καλύτερο επίπεδο εκπαίδευσης για το σύνολο των μαθητών.

Συμπεράσματα: Το τελικό συμπέρασμα, που προέκυψε από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών είναι, ότι η διαδραστικότητα μπορεί να επιτευχθεί και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την κατάλληλη προετοιμασία. Η συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων, όμως, δεν εξελίσσεται παράλληλα με τον γνωστικό τομέα στα διαδικτυακά μαθήματα και αυτό έχει συνέπειες στις διαπροσωπικές σχέσεις των παιδιών.

Λέξεις κλειδιά: διαδραστικότητα, , εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ολοκληρωμένη γνώση προσχολική ηλικία, κίνδυνοι, δυνατότητες.

Abstract

Introduction: The permanent and constant issue of education is the interactivity, which is called, due to the large volume of knowledge that must be transmitted to students, to overcome the traditional way of teaching and to be able to transform the complete to integrated knowledge for the young learners.

As interactivity, according to Wagner (1994), "we consider the mutual exchange of knowledge between instructor and learner, through the exploitation of technological possibilities".

Therefore, in order to be knowledge a meaningful and truly interactive experience for the student, the educational procedure must combine the content, which utilizes and highlights the possibilities of education (manuals - software) and the human factor (teachers), who will manage it and be able to transmit it, to the trainees.

Purpose: This bachelor's thesis seeks to study the interactivity of distance education. The conclusions are of the educational activity in distance education, which took place in pre-school children, specifically kindergarten children. It will be presented, and it will try to show, to what extent and in what ways, the interactivity in distance education can be achieved. The effectiveness with which students respond to distance knowledge will also be seen.

The request of the thesis is, so that to be answered, some of the main questions that arise from this relatively new way of educational activity in Greece. - How is interactivity best achieved in distance learning? - What risks does this continuous contact with computers hide for pre-school children? - What possibilities are being opened up, by combining live teaching and distance learning cooperation in the primary education process?

Method: This material was examined bibliographically and at the same time qualitative research was conducted, which was based on the method of structured interview, based on the valuable experiences of preschool teachers, during the period of distance education.

Results: Both, the literature examination, and the qualitative research that has been carried out, demonstrate to the main conclusion, which is, that children respond very positively and effectively to distance education, as long as rules and strict time charts should be observed in order to avoid undesirable results. Also, the appropriate preparatory work has been done, so that, in the classroom of the school, live teaching, can be combined with the software of distance education and we can have miraculous results at the level of education for all students.

Discussion: The final conclusion, which emerged from the teachers' answers, is that interactivity can also be achieved in distance education with appropriate preparation. The emotional development of toddlers, however, does not develop in parallel with the cognitive field in online lessons and this has an impact on children's interpersonal relationships.

Key words: interactivity, distance education, integrated knowledge, preschool age, risks, opportunities.

Περιεχόμενα

Δήλωση περί λογοκλοπής.....	iii
Ευχαριστίες	v
Αφιερώσεις.....	vi
Περίληψη.....	vii
Abstract	ix
Συντομογραφίες	xiii
Πρόλογος.....	1
Εισαγωγή.....	2
Κεφάλαιο 1	
1.1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ).....	3
1.2 Η εξέλιξη της εκπαίδευσης από απόσταση.....	5
1.3 Μοντέλα της εξ αποστάσεως εκπαίδευση.....	7
Κεφάλαιο 2	
2.1 Εκπαιδευτική τηλεδιάσκεψη και διαδραστικότητα.....	10
2.2 Πως επιτυγχάνεται η διαδραστικότητα	12
2.3 Παράγοντες επιτυχίας διαδραστικότητας	13
Κεφάλαιο 3	
3.1 Εξ αποστάσεως προσχολική εκπαίδευση και πανδημία στην ελληνική πραγματικότητα	15
3.2 Οι τομείς ανάπτυξης και η εξ αποστάσεως.	16
3.1.1 Προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη	17
3.1.2 Γνωστικά αντικείμενα.....	18
3.1.3 Ο φυσικός κόσμος.....	19
3.1.4 ΤΠΕ.....	19
3.1.5 Τέχνες.....	19
3.1.6 Παιχνίδι.....	19
3.3 Η διαδραστικότητα.....	20
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	
Κεφάλαιο 4	
4.1 Εισαγωγή	22
4.2 Μεθοδολογία Έρευνας	23
4.3 Συμπεράσματα	24

Κεφάλαιο 5	
5.1 Πλεονεκτήματα.....	27
Κεφάλαιο 6	
6.1 Κίνδυνοι	28
Κεφάλαιο 7.	
7.1 Προοπτικές	30
Επίλογος	32
ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
1. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΩΠΑ ΕΞΕΛΕ ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΩΝ	36
2. Ταχύρρυθμη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση	36
3. Ημερολόγιο - μέσω της τεχνολογίας - ρουτίνα	36
4. Απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις	36

Συντομογραφίες

	Ελληνική ορολογία	Αγγλική ορολογία
<i>ΤΠΕ</i>	<i>Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών</i>	<i>Information and communications technology</i>
<i>Η/Υ</i>	<i>Ηλεκτρονικός Υπολογιστής</i>	<i>Computer</i>
<i>ICT</i>	<i>Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών</i>	<i>Information and communications technology</i>
<i>εξΑΕ</i>	<i>εξ αποστάσεως εκπαίδευση</i>	
<i>e-Learning 2.0</i>	<i>ηλεκτρονική μάθηση</i>	<i>Electronic learning</i>
<i>ΔΤ - IVC</i>	<i>Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη</i>	<i>Interactive Video Conferencing</i>

Πρόλογος

Είμαστε πλέον αντιμέτωποι με μια νέα πραγματικότητα, όσον αφορά στην εκπαιδευτική διαδικασία και αυτό είναι το γεγονός της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Παρόλο, που η εξ αποστάσεως μάθηση χρησιμοποιείται συστηματικά τα τελευταία χρόνια από τον κλάδο της εκπαίδευσης ακόμα και στη τη χώρα μας, στην δημόσια εκπαίδευση εισχώρησε τα δύο τελευταία χρόνια, κάπως βίαια, αλλά πολύ έντονα και ισχυρά, λόγω της πανδημίας, η οποία μας ανάγκασε να περιορίσουμε τις μετακινήσεις και τις επαφές μας και η βασική και υποχρεωτική εκπαίδευση έπρεπε να λειτουργήσει από απόσταση.

Η εμπειρία των περισσότερων εκπαιδευτικών στο εν λόγω αντικείμενο ήταν ελάχιστη μεν, αρκετή δε, για να πυροδοτήσει μια έκρηξη σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης σχετικά με τον τρόπο διδασκαλίας και μετάδοσης της εκπαιδευτικής γνώσης. Το νέο ζητούμενο που δημιουργήθηκε από αυτή την έκρηξη, ήταν η ανάγκη για διαδραστικότητα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η δημιουργία μιας πραγματικά διαδραστικής και ουσιαστικής εμπειρίας αποτελεί, πολύ δύσκολο εγχείρημα και η τεχνολογία από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να το πραγματοποιήσει. Η τεχνολογία θα πρέπει να συνδυαστεί με το περιεχόμενο αυτό, που θα την αξιοποιήσει και θα καταφέρει να αναδείξει τις δυνατότητες που παρέχει. Επίσης θα πρέπει να πλαισιώνεται από την παρουσία του ανθρώπινου στοιχείου, ώστε να μπορεί να είναι ολοκληρωμένη.

Δημιουργήθηκε λοιπόν μια έντονη και σταθερά αυξανόμενη ανάγκη να μελετηθεί σε βάθος ο τρόπος και η διαδικασία της επίτευξης της διαδραστικότητας στην εκπαίδευση από απόσταση. Αυτή η ανάγκη εξαπλώθηκε σε όλες τις βαθμίδες, όπως ήταν αναμενόμενο και φυσικά δεν έμεινε αμέτοχη η βαθμίδα της προσχολικής αγωγής.

Ορμώμενοι, λοιπόν, από την ανάγκη διαδραστικότητας, οι εκπαιδευτικοί της προσχολικής ηλικίας και συγκεκριμένα οι νηπιαγωγοί, προσπάθησαν με δημιουργικότητα και φαντασία να χρησιμοποιήσουν τα μέσα της τεχνολογίας της πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) και να μεταδώσουν στους μαθητές ολοκληρωμένη γνώση.

Το ζητούμενο, πλέον είναι η εμπειρία, η οποία αποκτήθηκε στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, να μπορέσει να συνδυαστεί δημιουργικά με τη δια ζώσης και με τις υπόλοιπες τεχνολογίες και εκπαιδευτικές διαδικασίες, όπως είναι η ST(R)E(A)M και να προκύψει η εκπαίδευση της νέας εποχής.

Εισαγωγή

Οι κοινωνικές και υγειονομικές συνθήκες ανάγκασαν τον εκπαιδευτικό κλάδο να ανοίξει βίαια το μεγάλο κεφάλαιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ιδιαίτερα της διαδραστικότητας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η διαδραστικότητα καλείται πλέον να επιτευχθεί και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, μέσω ενός άψυχου μηχανήματος του ηλεκτρονικού υπολογιστή, το οποίο πρέπει να δώσει ζωή και ψυχή στην εκπαίδευση των μαθητών.

Πολύτιμη εμπειρία σε αυτή την προσπάθεια αποτελεί το γεγονός, ότι τα τελευταία χρόνια η παραδοσιακή διδασκαλία έχει εξελιχθεί διεθνώς σε ένα πιο συνεργατικό και τεχνολογικά υποβοηθούμενο μαθησιακό περιβάλλον. Τα διαθέσιμα τεχνολογικά μέσα έχουν ξεπεράσει τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και έχουν φέρει εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους πιο κοντά, μέσω ενός μοντέλου μάθησης, που βασίζεται στην ομαδική εργασία και κατορθώνει να αυξήσει τη συμμετοχή όλων των μαθητών.

Η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων της τεχνολογίας προσφέρει νέους τομείς παιδαγωγικής εκμετάλλευσης και νέα συνεργατικά περιβάλλοντα, που φαίνεται να τυγχάνουν μεγάλης διαδραστικότητας και μεγαλύτερης κατανόησης από τους μαθητές.

Εάν συνδυαστεί με το παιχνίδι, το οποίο είναι στενά συνδεδεμένο με τη μάθηση και είναι από τη φύση του διαδραστικό, τότε έχει επιτευχθεί η ενεργός συμμετοχή του κάθε μαθητή σε μια νέα μορφή και διαδικασία μάθησης, ιδιαίτερα φιλική και ευχάριστη για όλους.

Η συγκεκριμένη εργασία προσπαθεί να παρουσιάσει την εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και τρόπους, που μπορούν να την κάνουν πιο ενδιαφέρουσα και κυρίως διαδραστική ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο, ώστε να είναι και άκρως αποτελεσματική.

Επίσης καταγράφεται η εμπειρία πάνω στο αντικείμενο της διαδραστικότητας, η οποία αποκτήθηκε κυρίως τα δύο τελευταία χρόνια και είναι το αποτέλεσμα της έμπρακτης δράσης μέσω τηλεδιασκέψεων στη βαθμίδα της προσχολικής εκπαίδευσης. Καταγράφονται οι πρώτες αντιδράσεις, η μεγάλη προσαρμοστικότητα των μικρών μαθητών, η ευελιξία των εκπαιδευτικών και τα προβλήματα που προέκυψαν στην πορεία αυτής της εκπαιδευτικής μεθόδου.

Είναι φανερό, ότι η διαδραστικότητα, μπορεί να λειτουργήσει στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση με μεγάλο ποσοστό επίτευξης εκπαιδευτικών στόχων, όπως επίσης, ότι η

επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων επηρεάζεται, κυρίως από τη διδακτική μεθοδολογία και τον σχεδιασμό της και όχι από τον τύπο της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση των πληροφοριών (Λιοναράκης, 2005).

Εικόνα:2 ΕξΑΕ στο Δημόσιο σχολείο – Πηγή: <https://paideia-news.com>

Κεφάλαιο 1

1.1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ)

Στη σημερινή εποχή η εξ αποστάσεως εκπαίδευση πραγματοποιείται με την υποστήριξη του υπολογιστή και πιο συγκεκριμένα με την υποστήριξη του διαδικτύου. Για το λόγο αυτό πολύ συχνά, τείνει να έχει την ίδια ή παρόμοια έννοια με όρους, όπως «ηλεκτρονική μάθηση» (e-learning), «μάθηση με τη βοήθεια του υπολογιστή» (computer assisted learning), «μάθηση μέσω διαδικτυακής σύνδεσης» (online learning), «διαδικτυακή εκπαίδευση» (online education), «εκπαίδευση βασισμένη στο διαδίκτυο» (web-based education). Η διαφορά στη σημασία των όρων, η οποία δεν είναι ουσιαστική, αρχίζει να χάνεται, πλέον και ο διαχωρισμός αυτών των εννοιών γίνεται όλο και πιο δύσκολος, είτε για αρχάριους, είτε για έμπειρους χρήστες.

Επίσης με τον όρο «εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση», εννοούμε κυρίως την εκπαίδευση του πρωτοβάθμιου και δευτεροβάθμιου επιπέδου εκπαίδευσης, η οποία διακρίνεται σε αυτοδύναμη ή συμπληρωματική. Στην αυτοδύναμη, οι μαθητές φοιτούν σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς που παρέχουν ολοκληρωμένα προγράμματα σπουδών, τα οποία οδηγούν σε πτυχία και τίτλους σπουδών, τα οποία είναι αντίστοιχα με τους συμβατικούς τίτλους σπουδών, ενώ στη συμπληρωματική, οι μαθητές φοιτούν σε «φυσικά», «συμβατικά» σχολεία, έχοντας ταυτόχρονα την δυνατότητα να επιλέγουν και να παρακολουθούν μαθήματα από άλλους οργανισμούς εκπαίδευσης.

Είναι προφανές, ότι, η "εξ αποστάσεως εκπαίδευση" διαφοροποιείται από τα άλλα είδη, ως προς την απόσταση. Η απόσταση αυτή χωρίζει τον εκπαιδευόμενο από τον εκπαιδευτικό και αφορά τόσο στο χώρο, όσο και στο χρόνο της εκπαίδευσης. Το σίγουρο είναι, πως σε κάθε περίπτωση, τόσο η συμβατική εκπαίδευση όσο και η εξ αποστάσεως

εκπαίδευση έχουν πολλές ομοιότητες, διότι είναι πολλοί οι παράγοντες, που προσδιορίζουν τη μία ή την άλλη μορφή εκπαίδευσης και οι περισσότεροι είναι κοινοί.

Η εξΑΕ (εξ αποστάσεως εκπαίδευση) έχει δεχτεί διάφορους ορισμούς με το πέρασμα του χρόνου και δεν είναι λίγοι οι ερευνητές, που έχουν δώσει τη δική τους εννοιολογική εκδοχή στη συγκεκριμένο όρο.

Ορισμοί, όπως αυτοί του Dohmen (Dohmen, 1967) και οι αναφορές των Keegan (Keegan, 2001), Peters (Peters M. A., 2003), Moore (Moore, 1993), Holmberg (Holmberg, 2002) έχουν δύο κοινές παραδοχές, οι οποίες είναι χαρακτηριστικές των ιδιαιτεροτήτων που έχει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ), αλλά ταυτόχρονα τη διαφοροποιούν από τη διάζωση. Αυτές είναι η απόσταση του μαθητή από το δάσκαλο και η δομή του εκπαιδευτικού υλικού.

Υπάρχουν, όμως και μεταγενέστεροι ορισμοί, όπως αυτοί των Garrison and Shale (Garrison R. , 2000), Barker (Barker, 1999), οι οποίοι τονίζουν την αλληλεπίδραση και τη διαδραστικότητα που προσφέρει η τεχνολογία και τις δυνατότητες που ανοίγονται στην εκπαίδευση.

Ο Keegan (Keegan, 2001) σε έρευνα που διεξήγαγε σε 62 εκπαιδευτικά ιδρύματα που εφαρμόζαν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση εντόπισε τα κοινά χαρακτηριστικά, προκειμένου μέσα από την ερευνητική, αναλυτική και συνθετική προσέγγιση, να προβεί στη διατύπωση αποδεκτών χαρακτηριστικών ως προς τον ορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Μέσω της έρευνα αυτής και σε συνδυασμό με την προσπάθειά του να συνδέσει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τις υπάρχουσες παιδαγωγικές θεωρίες και προσεγγίσεις, τελικά κατέληξε στο συμπέρασμα, πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση διέπεται από τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:

Η ύπαρξη της φυσικής απόστασης του μαθητή από τον εκπαιδευτή, και μάλιστα καθ' όλη τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας, είναι κάτι που διακρίνει και διαχωρίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από τη συμβατική εκπαίδευση, η οποία πραγματοποιείται μέσα σε μία αίθουσα διδασκαλίας.

Ο εκπαιδευτικός οργανισμός έχει την αρμοδιότητα να σχεδιάζει το εκπαιδευτικό υλικό, να οργανώνει την διδακτική διαδικασία, να προετοιμάζει τους εκπαιδευόμενους και να τους χορηγεί το σχετικό διδακτικό υλικό. Παράλληλα, όμως, αναλαμβάνει και την υποστήριξη των σπουδαστών, κάτι το οποίο κάνει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση να διαφέρει από άλλα προγράμματα αυτοδιδασκαλίας και αμιγώς προσωπικής μελέτης και την αναβαθμίζει ως εκπαιδευτική διαδικασία σε σχέση με τις άλλες μορφές εκπαίδευσης.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι διαφορετική από προσπάθειες προσωπικής μελέτης ή αυτοδιδασκαλίας, διότι απαραίτητη προϋπόθεση της, είναι η ύπαρξη ενός εκπαιδευτικού οργανισμού, που σχεδιάζει, ως είθισται, το εκάστοτε εκπαιδευτικό υλικό και συνάμα παρέχει την αναγκαία υποστήριξη στον εκπαιδευόμενο.

Επίσης διαφέρει ως προς τη χρήση τεχνικών μέσων, ηλεκτρονικών εντύπων, οπτικοακουστικού ή ηλεκτρονικού υλικού, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά του διδακτικού περιεχόμενου, αλλά και ως προς τη σύνδεση του διδάσκοντα και του διδασκόμενου.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει τη δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας, προς όφελος των σπουδαστών, μέσω του τεχνολογικά υποστηριζόμενου διαλόγου, δηλαδή έναν διαφορετικό τρόπο χρήσης της τεχνολογίας σε σύγκριση με τη διαζώσης εκπαιδευτική διαδικασία, αφού στη διαζώσης η τεχνολογία σχετίζεται με άλλες λειτουργίες.

Την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, επίσης, χαρακτηρίζει η απουσία της μαθησιακής ομάδας, και η χρήση εξατομικευμένων μέσων της εκπαιδευτικής διδασκαλίας, χωρίς, όμως, να αποκλείεται η δυνατότητα ομαδικών συναντήσεων ή ατομικών συνεδριών, σχεδόν πάντα με τη χρήση της τεχνολογίας.

1.2 Η εξέλιξη της εκπαίδευσης από απόσταση

Η εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ιστορικά, βασίζεται στις ανάγκες που εξυπηρετεί ανάλογα με τις ιστορικές περιόδους, ξεκινώντας, περίπου από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Η εξέλιξη αυτή σε μεγάλο ποσοστό, οφείλεται στην ανάπτυξη της τεχνολογίας των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, οι οποίες με τη σειρά τους οφείλονται στη βιομηχανική επανάσταση. Κατά καιρούς, για την απόδοσή της έχουν χρησιμοποιηθεί διάφοροι όροι όπως, *«εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας»*, *«σπουδές δι' αλληλογραφίας»*, *«σπουδές κατ' οίκον»*, *«ανεξάρτητες σπουδές»*, *«εξωτερικές σπουδές»*, *«εξ αποστάσεως διδασκαλία»* και *«εξ αποστάσεως μάθηση»*.

Περίπου από τις αρχές του 1900, τα πανεπιστήμια άρχισαν να παρέχουν τη δυνατότητα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Μέσω του ταχυδρομείου οι εκπαιδευόμενοι λάμβαναν το εκπαιδευτικό υλικό και παράλληλα έστελναν τις εργασίες τους ή τις απορίες τους, στους εκπαιδευτές. Άλλωστε ο μόνος τρόπος επαφής και επικοινωνίας ήταν το ταχυδρομείο με τα όποια μέσα μπορούσε να διαθέσει. Η συγκεκριμένη εξ αποστάσεως εκπαίδευση είχε δύο μειονεκτήματα, την μεγάλη καθυστέρηση λόγω του ταχυδρομείου και την παντελή έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευομένων.

«Ενδεικτικά, κάποιες ημερομηνίες σταθμοί στην εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι οι ακόλουθες:

1840 – Ο Issak Ditman διδάσκει στενογραφία στη Μεγάλη Βρετανία μέσω αλληλογραφίας: Η πρώτη σύγχρονη μορφή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η ανάπτυξη των ταχυδρομικών υπηρεσιών τον 19ο αιώνα οδήγησε στην αύξηση των σχολών που διδάσκουν μέσω αλληλογραφίας.

1858 – Το πανεπιστήμιο του Λονδίνου γίνεται το πρώτο πανεπιστήμιο που προσφέρει «τηλεμάθηση».

1873 – Στη Βοστώνη ενθαρρύνεται η μελέτη στο σπίτι.

1911 – Το πανεπιστήμιο του Queensland στην Αυστραλία δημιούργησε τμήμα σπουδών δι' αλληλογραφίας.

1950 – Επικρατούν ευνοϊκές συνθήκες για την εισαγωγή και υιοθέτηση ευέλικτων μορφών εκπαίδευσης, προσαρμοσμένων στα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα» (Garrison J. A., 2000).

Η τεχνολογία, όπως είναι φυσικό, είναι αυτή που κάνει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση βασικό παράγοντα στην εξέλιξη της εκπαίδευσης και καταφέρνει να κάνει αισθητή την παρουσία της εξέλιξης αυτής, σε παγκόσμιο επίπεδο. Γυρνώντας στο 1922 ο Τόμας Έντισον, είχε, ήδη, προβλέψει, ότι, « η κινούμενη εικόνα θα αντικαταστήσει το εγχειρίδιο στο χώρο της εκπαίδευσης».

Πράγματι αναπτύχθηκαν προγράμματα, που με τη βοήθεια της τηλεόρασης και του βίντεο παρείχαν εκπαίδευση, δίνοντας τη δυνατότητα πρόσβασης πολλών ατόμων, μαζικά σε αυτού του είδους την εκπαίδευση. Η εκπαίδευση αυτή ονομάστηκε «εξ αποστάσεως εκπαίδευση» και άρχισε να αναπτύσσεται πολύ γρήγορα με την ανάπτυξη της πληροφορικής. Η εκπαίδευση με τη βοήθεια του υπολογιστή, έγινε πραγματικότητα και από το 1960 περίπου και έπειτα, κατάφερε να αλλάξει δραματικά το χώρο της εκπαίδευσης και συνάμα το χώρο των εκπαιδευτικών φορέων.

Στην εξέλιξη της εκπαίδευσης από υπολογιστή, σημαντικό βήμα αποτέλεσε η ανάπτυξη του διαδικτύου, ιδιαίτερα προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα. Το διαδίκτυο με τη τρομακτική διάδοσή που είχε και τις διάφορες τεχνολογίες που ενσωμάτωνε, άλλαξε σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο μεταφοράς της γνώσης, αλλά και τον τρόπο ανταλλαγής των πληροφοριών και εξέλιξε την εκπαιδευτική κοινωνία.

Με την υποστήριξη της πληροφορικής και διαμέσου ενός διαδικτυακού περιβάλλοντος, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατάφερε να εξελιχθεί σε μεγάλο βαθμό. Τεράστιος

όγκος πληροφοριών έγινε, πλέον, προσβάσιμος σε κάθε χρήστη και τα εργαλεία που μπορεί να χρησιμοποιήσει είναι τόσα πολλά και διαφορετικά, που μπορούμε πιά να μιλάμε, για μια τελείως νέα μεθοδολογία στην διαδικασία της εκπαίδευσης. Είναι τόσο μεγάλη και εκρηκτική η εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που την κάνει να διαφέρει από τις παραδοσιακές μεθόδους μάθησης, αλλά και από τη ίδια την εξ αποστάσεως εκπαίδευση των αμέσως προηγούμενων ετών. Η νέα αυτή τάση στην τεχνολογία, ονομάζεται e-Learning 2.0 (ηλεκτρονική μάθηση) θέλοντας να αναδείξει τη μετάβαση σε μία νέα ηλεκτρονική εποχή.

Η πανδημία του κορονοϊού 2019-20 (ΦΕΚ 55/Α/11-3-2020/Άρθρο:12), οδήγησε στο αναγκαστικό κλείσιμο των περισσότερων σχολικών μονάδων, παγκοσμίως, αλλά και στη χώρα μας, για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πολλά σχολεία ξεκίνησαν την παράδοση μαθημάτων διαδικτυακά μέσω πλατφορμών για εξ αποστάσεως εκπαίδευση (π.χ.: Zoom, Google classroom, Cisco webex, κλπ.). Αρκετές ανησυχίες έχουν προκύψει σχετικά με την επίδραση της νέας αυτής συνθήκης στους μαθητές και ιδιαίτερα σε όσους δεν έχουν συσκευές πρόσβασης στο διαδίκτυο. Προβληματισμός, επίσης, εγείρεται για τις ψυχολογικές προεκτάσεις, που μπορεί να έχει αυτή η μετάβαση στη νέα εποχή της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, κυρίως στα παιδιά της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, τα οποία είναι πιο ευάλωτα σε τέτοιου είδους αλλαγές.

1.3 Μοντέλα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Όσον αφορά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι πολύ σημαντικό να δίνεται προσοχή, ώστε να μπορεί να παρέχεται σε όλους και να μην εξαιρείται από αυτή κανείς εξ αιτίας κοινωνικών ή γεωγραφικών παραγόντων. Θα πρέπει να παρέχεται εκπαίδευση, είτε είναι κάποιος φτωχός, είτε είναι άρρωστος, είτε κοινωνικά αποκλεισμένος, είτε ζει σε γεωγραφικά δύσβατη και απομακρυσμένη περιοχή, είτε αδυνατεί, για οποιονδήποτε άλλο λόγο να ενταχθεί στο περιβάλλον ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος για δια ζώσης εκπαίδευση.

Οι ανεξάρτητες εξ αποστάσεως σπουδές θα πρέπει να συμβαδίζουν με τον προσωπικό ρυθμό του μαθητή, λαμβάνοντας, πάντα υπόψιν, τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου και δημιουργώντας συνθήκες εξατομικευμένης μάθησης ταυτόχρονα με την ελευθερία και τη δυνατότητα επιλογής των μαθησιακών τρόπων και στόχων που θέτει ο μαθητής.

Πέρα από τα σημαντικά τεχνολογικά μέσα, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει, επίσης να χαρακτηρίζεται από την προσεκτική προετοιμασία, τον σχεδιασμό, τη συστηματική οργάνωση, το ξεκάθαρο προσδιορισμό των διδακτικών στόχων και την ανάλυση των παιδαγωγικών προϋποθέσεων της μαθησιακής διαδικασίας, χαρακτηριστικά, τα οποία

συνάδουν γενικότερα με την ιδέα της σωστής και αποτελεσματικής εκπαίδευσης από όπου και αν αυτή προέρχεται

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση καθ' όλη τη διάρκεια της εξέλιξής της έχει αναπτύξει κάποιες συγκεκριμένες κατηγορίες λειτουργίας και πιο αναλυτικά τις ακόλουθες.

Η πρώτη κατηγορία είναι αυτή που είναι ανεξάρτητη και αυτόνομη και οι σπουδαστές παρακολουθούν από περιβάλλον έξω από αυτό του σχολείου, εκπονούν εργασίες σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο, καθοδηγούνται και επιβλέπονται από τους εκπαιδευτές τους, αλλά δεν εξαρτώνται από αυτούς. Σύμφωνα με αυτήν τη θεωρητική προσέγγιση, το κάθε άτομο μαθαίνει με τον δικό του ξεχωριστό τρόπο. .

Η δεύτερη κατηγορία είναι της βιομηχανοποίησης της διδασκαλίας, που παραδέχεται ότι η βιομηχανική παραγωγή παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με τη διδακτική, μαθησιακή διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ασπάζεται τη συλλογιστική, ότι καμία πλευρά της ζωής του ανθρώπου δεν έμεινε ανεπηρέαστη από τη Βιομηχανική Επανάσταση.

Μια άλλη μορφή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, είναι η εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας, η οποία ξεκινά την ίδια περίπου εποχή με την βιομηχανοποίηση της κοινωνίας και δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τα ανάλογα τεχνολογικά μέσα.. Επίσης εάν κάναμε μια σύγκριση ανάμεσα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και στη παραγωγή βιομηχανικών αγαθών, θα μπορούσαμε να διακρίνουμε μία σημαντική ομοιότητα ανάμεσά τους, βλέποντας, ότι βασίζονται στα τεχνολογικά μέσα για την αύξησή τους .

Η επόμενη και τελευταία κατηγορία είναι αυτή της αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας, σύμφωνα με τη οποία, η συνεργασία και η κοινωνική αλληλεπίδραση, καθώς και τα συναισθήματα που δημιουργούνται από αυτή την αλληλεπίδραση, έχουν μία σημαντική αντανάκλαση στην αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σύμφωνα με αυτή την θεωρία, οι διδασκόμενοι χρειάζονται μεγάλη βοήθεια κατά την έναρξη των σπουδών τους, η οποία είναι πολύ σημαντική, προκειμένου να καταφέρουν να αναπτύξουν τα απαραίτητα κίνητρα για τη μελέτη τους. Θεωρείται, λοιπόν, πολύ σημαντική η ανεξαρτησία και η αυτονομία του σπουδαστή και θα πρέπει να δίνεται έμφαση στην δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας. Η κατηγορία αυτή χρησιμοποιείται κυρίως στον εκπαιδευτικό κλάδο και χωρίζεται σε δύο υποκατηγορίες την σύγχρονη και την ασύγχρονη.

Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η απευθείας διδασκαλία σε πραγματικό χρόνο από τον εκπαιδευτικό σε μαθητές, αλλά όχι σε φυσικό χώρο. Οι μαθητές παρακολουθούν

«ζωντανά» μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας και μέσω υπολογιστικής συσκευής (Η/Υ, διαδραστική επιφάνεια, κινητό τηλέφωνο). Κατά τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η διδασκαλία και η μάθηση γίνονται ταυτόχρονα. Ένας εκπαιδευτικός θα πρέπει να κάνει παράδοση του μαθήματος σε ζωντανή σύνδεση και όχι απαραίτητα αμφίδρομη. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι οι τηλεδιασκέψεις. Η τηλεδιάσκεψη ή αλλιώς, χρήση του «δωματίου ζωντανής συζήτησης» (live chatroom) βοηθά καταλυτικά σε αυτή την κατεύθυνση.

«Ορισμένες δραστηριότητες της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης:

- ✓ Επικοινωνία εκπαιδευτικού και μαθητών
- ✓ Εισήγηση νέων εννοιών
- ✓ Εργασία σε Ομάδες με καθορισμένους ρόλους για τα μέλη
- ✓ Συνδιδασκαλίες με βάση κοινή θεματική περιοχή
- ✓ Επαναληπτική διαδικασία μαθήματος για καλύτερη εμπέδωση
- ✓ Συζήτηση και απορίες πάνω στο διδακτικό αντικείμενο
- ✓ Διάλογοι σε πραγματικό χρόνο (γραπτοί ή/και προφορικοί)
- ✓ Αλληλεπίδραση σε κοινόχρηστα αρχεία σε πραγματικό χρόνο
- ✓ Ομαδοσυνεργατική εργασία σε κοινόχρηστους πίνακες» (Λιοναράκης, 2005)

Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η διδασκαλία κατά την οποία ο μαθητής συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό σε διαφορετικό χρόνο, εκτός της παράδοσης του μαθήματος, έχοντας πρόσβαση σε μαθησιακό υλικό, που του παρέχει ο εκπαιδευτής, μέσω δικτύου (σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες ή διαδικτυακές πλατφόρμες που παρέχονται για εκπαιδευτικούς σκοπούς (Learning Management System). Η ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι πιο διαδεδομένη.

« Ορισμένες δραστηριότητες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης:

- ✓ Ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού και πηγών προς μελέτη, ασκήσεων, εργασιών κ.λπ.
- ✓ Μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού από τους μαθητές
- ✓ Υποβολή ερωτήσεων προς τον εκπαιδευτικό μέσω αντίστοιχης εφαρμογής διαχείρισης διαλόγων
- ✓ Ανάπτυξη διαλόγων για ένα θέμα με αντίστοιχες τεκμηριωμένες τοποθετήσεις από τα μέλη

- ✓ Λύση ασκήσεων και υποβολή των εργασιών/απαντήσεων προς τον εκπαιδευτικό της τάξης σε προθεσμία που έχει οριστεί από πριν
- ✓ Αξιολόγηση των εργασιών και των ασκήσεων από τον εκπαιδευτικό και αποστολή σε κάθε μαθητή μεμονωμένα σχετικής ανατροφοδότησης
- ✓ Βίντεο-μαθήματα όπου ο εκπαιδευτικός εισηγείται περιγράφει / αναλύει έννοιες με παραστατικό τρόπο αξιοποιώντας πολυμέσα
- ✓ Ψηφιακές δοκιμασίες (τεστ) αυτοαξιολόγησης στις οποίες οι μαθητές βλέπουν άμεσα την προσπάθειά τους (εκτός του χρόνου της σύγχρονης διδασκαλίας)
- ✓ Αλληλεπίδραση σε κοινόχρηστα αρχεία σε μη πραγματικό χρόνο» (Λιοναράκης, 2005)

Κεφάλαιο 2

2.1 Εκπαιδευτική τηλεδιάσκεψη και διαδραστικότητα

Η **διαδραστικότητα** ή **αλληλεπιδραστικότητα** (interactivity) είναι η δυνατότητα ύπαρξης αμφίδρομης επικοινωνίας, με άλλα λόγια είναι η δυνατότητα, που έχει ο χρήστης να αλληλεπιδρά με το περιβάλλον της εφαρμογής, δηλαδή, να συμμετέχει στην διαδικασία της επικοινωνίας και να ελέγχει ή και να παρεμβαίνει στις πληροφορίες, που παρουσιάζονται στην οθόνη του. Με αυτό τον τρόπο, ο χρήστης μπορεί να ελέγξει και να καθορίσει τη μορφή, τη σειρά και την ταχύτητα με την οποία παρουσιάζεται η πληροφορία. Οι προσωπικοί Η/Υ (Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές) είναι από όσα γνωρίζουμε μέχρι σήμερα, τα πρώτα μηχανήματα που προσέφεραν διαδραστικότητα.

Επίσης διαδραστικό μέσο θεωρείται και το διαδίκτυο, σε αντίθεση με τα παραδοσιακά ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο) που παρέχουν μόνο πληροφορίες, αλλά δεν μπορούν να κάνουν το ανάδρομο, δηλαδή να συλλέξουν πληροφορίες από τους χρήστες. Ο βαθμός αλληλεπίδρασης είναι βασικό κριτήριο διάκρισης μεταξύ πολυμέσων και υπερμέσων.

«Τι σημαίνει όμως διαδραστικότητα; Πρόκειται για έναν όρο ασαφή και πολυχρησιμοποιημένο αλλά ταυτόχρονα πολυδιάστατο, όπως αποδεικνύεται από την πληθώρα των διαφορετικών ορισμών που δίνονται από τους μελετητές» (Roussou, 2004).

«Η γενική εκδοχή θέλει τη διαδραστικότητα να αποτελεί την αμοιβαία ανταλλαγή δράσης μεταξύ ανθρώπων ή μεταξύ ανθρώπων και άψυχων αντικειμένων ή καταστάσεων» (Roussou, 2004).

Μια τεχνική εκδοχή ορίζει τη διαδραστικότητα ως τη λειτουργία εισαγωγής δεδομένων από τον χρήστη προς τον ηλεκτρονικό υπολογιστή καθώς και το είδος της ανταπόκρισης του συστήματος προς την ενέργεια αυτή.

Η διαδραστικότητα, λοιπόν, σύμφωνα με τον Steuer ορίζεται «ως ο βαθμός με τον οποίο οι χρήστες ενός μέσου μπορούν να επηρεάσουν τη μορφή ή το περιεχόμενο αυτού του διαμεσολαβημένου περιβάλλοντος» (Steuer, 1992). Ωστόσο, ο ορισμός αυτός δεν εμπεριέχει καμία μορφή «έξυπνης» ανταπόκρισης από το σύστημα. Με αυτή τη λογική, μία διαδραστική ενέργεια θα μπορούσε να είναι κάλλιστα μία μονομερής κίνηση, όπως για παράδειγμα, το να πατήσει ο χρήστης ένα κουμπί και αυτόματα να σταματήσει τη λειτουργία του συστήματος. Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο ορισμό, η πράξη αυτή είναι μία διαδραστική πράξη, εφ' όσον επηρεάζει, και μάλιστα δραστικά, το περιβάλλον (με το να σταματά τη λειτουργία ενός συστήματος). Δεν αποτελεί όμως στην προκειμένη περίπτωση το είδος της διαδραστικότητας που μας ενδιαφέρει, αφού αγνοεί τις πολυδιάστατες πτυχές της σχέσης του χρήστη - επισκέπτη με το ιδιαίτερο περιβάλλον του εκπαιδευτικού οργανισμού.

Σε μία πιο άλλη εκδοχή, λίγο πιο κυνική, που ίσως να μη διαφέρει και πολύ από την πραγματικότητα, η Murray θεωρεί ότι «ο όρος διαδραστικότητα έχει καταλήξει να χρησιμοποιείται σε κάθε περίπτωση απλής κίνησης του ποντικιού από τον χρήστη ή για κάθε πάτημα ενός κουπιού» (Murray, 1997).

Πιο συγκεκριμένος γίνεται ο Talin, προσπαθώντας, να κάνει τη διάκριση ανάμεσα σε ένα ψηφιακό διαδραστικό περιβάλλον και ένα περιβάλλον πιο συμβατικό και παθητικό, όπως είναι η προβολή βίντεο. Σύμφωνα με τη θεωρία του, «το ψηφιακό περιβάλλον είναι διαδραστικό, όταν προσαρμόζεται περισσότερο στις ενέργειες του χρήστη του και του επιτρέπει διευρυμένα επίπεδα ελευθερίας και μεγαλύτερο έλεγχο σε παράγοντες όπως είναι ο χρόνος, ο χώρος ή η πλοκή μίας εμπειρίας» (Talin. The Dreamers Guild, 1998).

Κατά τον Αναστασιάδη «με τον όρο τηλεδιάσκεψη (Videoconferencing) νοείται η επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο (real time) μέσω ήχου (audio), κινούμενης εικόνας (live video) και δεδομένων (Data) ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα απομακρυσμένα σημεία» (Alexander et al., 1999· Chandler & Hanrahan, 2000 στο Αναστασιάδης, 2014).

Η χρήση της τηλεδιάσκεψης, για παιδαγωγικούς σκοπούς και υπό παιδαγωγικούς όρους, φαίνεται, ότι έχει τη δυνατότητα να προσφέρει νέες ευκαιρίες και προκλήσεις στην εκπαίδευση μεγάλων και μικρών. Η χρήση της τηλεεκπαίδευσης, ως νέα πρόκληση, έχει ιδιαίτερη σημασία στην σημερινή εποχή, όπου η ανάγκη για τη δημιουργία ελαστικών προγραμμάτων είναι μεγάλη και η επιθυμία για διαρκή επιμόρφωση και γνώση, συνεχώς αυξανόμενη.

Η Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη (ΔΤ) – Interactive Videoconferencing (IVC) επιτρέπει, την εκπαιδευτική διαδικασία σε άτομα, που βρίσκονται σε δύο ή περισσότερα διαφορετικά και απομακρυσμένα σημεία. Μπορούν να επικοινωνούν, να ανταλλάσσουν απόψεις ή να μοιράζονται δεδομένα μεταξύ τους, αλλά, σίγουρα, συμμετέχοντας ενεργά σε ένα δυναμικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης, το οποίο έχει σαν κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του, ότι αποτελεί και διαμορφώνει τη συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης από απόσταση. (Anastasiades, 2009).

2.2 Πως επιτυγχάνεται η διαδραστικότητα

Στην αντίθετη κατεύθυνση βρίσκεται το πρακτικό γνωσιακό ενδιαφέρον, που θεωρεί, ότι η τεχνολογία μπορεί να συμβάλει στην βελτίωση του μαθητή, όταν αυτός μπορεί να αποκτήσει έναν πιο ενεργό και αλληλεπιδραστικό ρόλο με τη μάθηση και την τεχνολογία.

Η δυνατότητα της τεχνολογίας να απελευθερώνει τη γνώση, δεν αξιολογείται με ποσοτικούς αλλά με ποιοτικούς όρους. Όταν δηλαδή ο άνθρωπος κατορθώνει να ασκεί τον έλεγχο επάνω στην τεχνολογία, τότε η τεχνολογία προσαρμόζεται σε αυτόν και έτσι ο άνθρωπος δεν γίνεται θύμα της. Τότε και μόνο τότε, μπορούμε να ελπίζουμε, ότι η τεχνολογία θα εξυπηρετήσει το πρακτικό, γνωσιακό-εκπαιδευτικό σκοπό της.

Με αυτό τον τρόπο αναγνωρίζεται ο ενεργός ρόλος των μαθητών στη δημιουργία της εκπαίδευσης και των γνωστικών κατασκευών και δεν υποτάσσεται το άτομο σε μία επιβαλλόμενη πραγματικότητα, την οποία το σχολείο συνήθως καλείται να μεταδώσει στους μαθητές.

Αποκτά, πλέον, σημασία όχι μόνο η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οργανώνεται και παρουσιάζεται η γνώση, αλλά και του τρόπου με τον οποίο οι υπάρχουσες γνωστικές δομές, ανακατασκευάζονται συνεχώς, κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η αλληλεπίδραση των μαθητών με το περιβάλλον δίνει τη δυνατότητα της δόμησης της γνώσης, χωρίς αυτό να σημαίνει, ότι απαραίτητα παράγεται νέα γνώση, αλλά περισσότερο ότι κατασκευάζονται νέα νοήματα μέσα από την διαχείριση της γνώσης με διαφορετικούς και ποικίλους τρόπους. Με αυτή την έννοια, η «μεταβιβαστική» αντίληψη για τη γνώση και η τεχνική διαχείριση για τη δράση, αντικαθίστανται από την εποικοδομητική αντίληψη κατά την οποία οι γνώσεις δεν μεταδίδονται, αλλά οικοδομούνται και αναδομούνται από τον ίδιο το μαθητή.

Η επιστημολογική αυτή θέση, που τοποθετεί τη μάθηση και το μαθητή στο επίκεντρο της παιδαγωγικής διαδικασίας, διαφοροποιεί σημαντικά την εκπαιδευτική διαδικασία από

την τεχνική αντίληψη του όρου. « Τοποθετώντας το μαθητή στο επίκεντρο της παιδαγωγικής διαμεσολάβησης γίνεται αυτόματα η μεταφορά του κέντρου βάρους της διδακτικής διαδικασίας από το δάσκαλο στο μαθητή, η σύνδεση της σχολικής γνώσης με την κοινωνική μάθηση, η συνδιαμόρφωση της παιδαγωγικής διαμεσολάβησης και η παραγωγή αυθεντικού διδακτικού/μαθησιακού υλικού και γνώσης» (Μακράκη, 2008)

Η συνάφεια σύμφωνα με το Holmberg «έχει καθοριστική σημασία για την κατανόηση της ιδιαιτερότητας της οργάνωσης του μαθησιακού περιεχομένου» (Holmberg, 2002). Σύμφωνα με την αρχή αυτή ο κάθε άνθρωπος μαθαίνει καλύτερα, όταν έχει τη ευχέρεια να επεξεργαστεί τις πληροφορίες που ανακαλύπτει κατά τη διάρκεια της μελέτης του. Αυτό σημαίνει ότι το περιεχόμενο θα πρέπει να διευκολύνει τον εκπαιδευόμενο να συσχετίζει τις εμπειρίες και τις γνώσεις του με τις πληροφορίες που απόκτησε και να παρουσιάζεται σε αυτόν, ως αλληλουχία πληροφοριών.

«Ο σχηματισμός συνάφειας αποτελεί μια σκόπιμη τεχνική επεξεργασίας κατά την οποία αυτός που μελετά ένα κείμενο λαμβάνει μια ενεργή στάση, ένα είδος εγρήγορσης. Μέσα, δηλαδή, από την εμπλοκή του (των γνώσεων και των εμπειριών του) χρησιμοποιεί τις πληροφορίες του κειμένου για να διαμορφώσει νοητικές παραστάσεις του αντικείμενου μελέτης, ώστε να εντάξει τις πληροφορίες στις δικές του νοητικές δομές» (Σοφός, 2010).

2.3 Παράγοντες επιτυχίας διαδραστικότητας

Μια άλλη άποψη, η οποία θα μας απασχολήσει σοβαρά (Ματραλής, 1999) θεωρεί, ότι η ποιότητα της παρεχόμενης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης βασίζεται στο σχεδιασμό, την ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού και την επικοινωνία του εκπαιδευόμενου και του καθηγητή.

Μια βασική αρχή, η οποία χαρακτηρίζει το ποιοτικά καλό υλικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι ο διαλογικός και επικοινωνιακός χαρακτήρας του περιεχομένου. «Ο Holmberg παρουσιάζει αναλυτικά σε μια εκτεταμένη ενότητα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχει το υλικό αυτό. Αναφέρεται, λοιπόν, α) στο στυλ και τη γλώσσα του κειμένου, β) στην τυπογραφία, τη διάταξη και τη σελιδοποίηση, γ) στις εικονογραφήσεις και δ) στον τρόπο παρουσίασης οπτικοακουστικών μέσων» (Holmberg, 2002).

Καθώς το κείμενο, σε ηλεκτρονική μορφή, αποτελεί τη βασικότερη μορφή παροχής του περιεχομένου, θεωρούμε, ότι τα παραπάνω ισχύουν αναμφισβήτητα ακόμα και σήμερα και μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τη διαδικασία δημιουργίας ηλεκτρονικών περιβαλλόντων μάθησης.

«Γι' αυτόν τον λόγο παραθέτουμε στη συνέχεια περιφραστικά τις σημαντικότερες ιδιαιτερότητες που θα πρέπει να έχει κάθε κείμενο αναφορικά με το στυλ και τη γλώσσα του κείμενου»:

- ✓ απλή γλώσσα και φιλικό, προσωπικό ύφος,
- ✓ δυνατοτήτων επεξεργασίας των μαθησιακών δυσκολιών των μαθητών με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, π.χ. σε ιδιαίτερα δύσκολες έννοιες και διαδικασίες.
- ✓ παροχή δυνατότητας προκειμένου οι εκπαιδευόμενοι να σταματήσουν την παθητική ή «καταναλωτική ανάγνωση» ενός κείμενου και εφαρμόζοντας την ενεργή συμμετοχή να δημιουργήσουν δραστηριότητες, ζητήματα κ.ά., δηλαδή με άλλα λόγια να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο επεξεργασίας και εφαρμογής των πληροφοριών που αποκτούν,
- ✓ δυνατότητα διάρθρωσης του περιεχομένου με τέτοιο τρόπο, ώστε ο μαθητής να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή τι μαθαίνει (περιεχόμενο), γιατί μαθαίνει (στόχοι), τι μπορεί να κάνει ή να επιτύχει με αυτά (κίνητρα και εκλογίκευση), ποια βήματα πρέπει να ακολουθήσει για την επίτευξη του στόχου του (μέθοδος), πώς μπορεί ο ίδιος να ελέγξει την απόδοσή του (ασκήσεις αυτορρύθμισης και αυτοαξιολόγησης), πώς μπορεί να λάβει ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό (εξατομικευμένες συμβουλές, εξειδικευμένη διδασκαλία ή / και καθοδήγηση),
- ✓ παροχή ανατροφοδότηση μέσω ασκήσεων και εργασιών με ενδεικτικές απαντήσεις για αυτοαξιολόγηση,
- ✓ παροχή διαφορετικών μορφών και περιβαλλόντων εργασίας, π.χ. ανοικτές ερωτήσεις, προσομοιώσεις, παραδείγματα, ανάλυση ατομικής περίπτωσης, συγκρίσεις, κίνητρα που εξυπηρετούν την εστίαση της προσοχής και των ενδιαφερόντων των μαθητών,
- ✓ παροχή διαδραστικών στοιχείων για την οπτική παρουσίαση και επεξήγηση του περιεχομένου,
- ✓ παροχή ποικίλων δυνατοτήτων για εξηγήσεις διάφορων όρων, περιλήψεις και αποσπάσματα από εγκυκλοπαίδειες που αφορούν συγκεκριμένα θέματα,
- ✓ παραθέσεις, εξηγήσεις και συμβουλές για τις μεθόδους μάθησης και τον τρόπο εργασίας,
- ✓ δημιουργία συμβουλευτικού πλαισίου επικοινωνίας, π.χ. μέσω email, skype, και δυνατότητα συνεργασίας μέσω διαδικτυακών κοινών εγγράφων, τηλεδιδασκαλίας και τηλεδιάσκεψης (Σοφός, 2010).

Εν κατακλείδι, το εκπαιδευτικό περιβάλλον πρέπει να υπηρετεί τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου και να μπορεί να αλληλεπιδρά σε αρμονία μαζί του.

ΕΙΚ:3 Εκπαιδευτικός σε εξ αποστάσεως μάθημα - Πηγή: <https://bridge.edu>

Κεφάλαιο 3

3.1 Εξ αποστάσεως προσχολική εκπαίδευση και πανδημία στην ελληνική πραγματικότητα

Κατά τη διάρκεια των διδακτικών τηλεδιασκέψεων, που πραγματοποιήθηκαν το διάστημα της υποχρεωτικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικοί προσπάθησαν να προσφέρουν ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, βασισμένο στη διαθεματικότητα (Παράρτημα:1.), όπως εάν λειτουργούσαν και πραγματοποιούσαν το δια ζώσης εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Σύμφωνα με το εποικοδομητισμό (Κονστрукτιβισμός), η γνώση οικοδομείται μέσα από την αλληλεπίδραση με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, όμως, στις συγκεκριμένες κοινωνικές συνθήκες που προέκυψαν τα τελευταία χρόνια, λόγω της πανδημίας, το εκπαιδευτικό σύστημα και κυρίως οι εκπρόσωποί του οι εκπαιδευτικοί, κλήθηκαν να ανατρέψουμε τα έως τώρα δεδομένα και «παραφράζοντας» τον εποικοδομητισμό, τον μετέτρεψαν με τέτοιο τρόπο, ώστε να ταιριάζει στα εργαλεία που ήταν διαθέσιμα στις δεδομένες συνθήκες, για να μπορέσουν να δουλέψουν με τα παιδιά (εξ αποστάσεως).

Απαραίτητη ήταν η συνεχής συλλογή υλικού από τις διάφορες εκπαιδευτικές ιστοσελίδες, κατασκευή ξεχωριστού, για την κάθε περίπτωση υλικού, εκπαιδευτικά βίντεο, παιχνίδια, διαδραστικές δραστηριότητες, όπως κατασκευές, ασκήσεις σύγχρονα και ασύγχρονα καθώς και χορός και παιχνίδι, που ήταν οργανωμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να κρατούν το

ενδιαφέρον των παιδιών και το μάθημα να γίνεται όσο το δυνατόν πιο ευχάριστο και παραγωγικό.

Αρχικά υπήρχε αγωνία και ανασφάλεια για το αποτέλεσμα, αλλά σύντομα βρέθηκαν οι ισορροπίες, που επέτρεπαν τον ελιγμό ανάλογα με την περίσταση, ώστε να επιτυγχάνεται το καλύτερο δυνατό μάθημα.

Οι εκπαιδευτικοί, σχεδόν στο σύνολό τους, ήταν οπλισμένοι με εξερευνητική διάθεση στη διαδικασία της επεξεργασίας των θεματικών ενότητων, που θα παρουσιάζονταν στους μαθητές, ασχολούμενοι με τις κύριες και μεγάλες διαθεματικές ενότητες παράλληλα πάντα με τα άλλα επίκαιρα θέματα.

Οι εκπαιδευτικές τηλεδιασκέψεις ξεκινούσαν με μια δραστηριότητα ρουτίνας, ώστε να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος να εισαχθούν τα παιδιά στο εξ αποστάσεως μάθημα και να νιώσουν την εξοικείωση που είναι απαραίτητη, για να μπορούν να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους, αλλά και οι εκπαιδευτικοί με τα παιδιά. Σε αυτό το χρόνο τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, να συζητήσουν για τα ενδιαφέροντά τους και να ανταλλάξουν πληροφορίες. Στη συνέχεια γινόταν η εισαγωγή του θέματος με τη βοήθεια των ηλεκτρονικών πηγών και τέλος παιχνίδι και χορός έως την μετάβαση σε ένα ήρεμο αντίο μέσω ενός μικρού αναγνώσματος.

3.2 Οι τομείς ανάπτυξης και η εξ αποστάσεως

Επόμενο ζητούμενο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η πλήρης και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των τομέων της ψυχοσυναισθηματικής και γνωστικής εξέλιξης των μαθητών.

3.2.1 Προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη

Η κοινωνική, αλλά και η προσωπική ανάπτυξη του παιδιού είναι το βασικό ζητούμενο της εκπαίδευσης σε αυτή την ηλικία. Η αντιμετώπιση του παιδιού με ολιστικό τρόπο είναι αναγκαία για τη ανάπτυξη ενός υγιούς και ολοκληρωμένου ατόμου.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατάφερε να διατηρήσει έως ένα βαθμό την επαφή των παιδιών μεταξύ τους και να πετύχει ένα επίπεδο επικοινωνίας, με το χρόνο που αφιερώνουμε οι εκπαιδευτικοί, ιδιαίτερα στην αρχή κάθε εκπαιδευτικής συνεδρίας, για να εγκλιματιστούν τα παιδιά και να συζητήσουν τα «νέα» τους.

Με τον τρόπο αυτό συνέχισε να επιτυγχάνεται η επικοινωνία των μαθητών και μία ιδιότυπη κοινωνικοποίηση των παιδιών, που μπορούσε κάλλιστα να χρησιμοποιηθεί σαν μαγιά για την φυσική και δια ζώσης κοινωνικοποίηση τους, η οποία, είναι αυτή που βάλλεται περισσότερο από την έλλειψη της φυσικής επαφής, που αναπόφευκτα συμβαίνει στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Κατά την έναρξη των εκπαιδευτικών τηλεδιασκέψεων, ξεκινούν οι ρουτίνες, όπως και στην φυσική τάξη. Συνδέονται όλα τα παιδιά και έπειτα κάθε παιδί θα χαιρετήσει και θα αναφερθεί στα νέα του, μπορεί ακόμα να απευθύνει ερωτήσεις στα υπόλοιπα παιδιά.

Μέσω αυτής της διαδικασίας, τα παιδιά νιώθουν οικειότητα και ασφάλεια, διότι ακολουθούν ευχάριστες και γνωστές διαδικασίες με καινοτόμο τρόπο και οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν με τα παιδιά και να τα βοηθήσουν να αλληλεπιδράσουν και τα ίδια, μεταξύ τους.

3.2.2 Γνωστικά αντικείμενα

Επόμενο ζητούμενο είναι η απόκτηση γνώσεων και η κατάκτηση της διαδικασίας της γνώσης, που στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, πρέπει να γίνει από μακριά και μέσω ενός άψυχου μηχανήματος.

Για τα μικρά παιδιά το ενδιαφέρον επικεντρώνεται κυρίως στη δημιουργία δράσεων και περιβαλλόντων που μπορούν να φέρουν τους μικρούς μαθητές σε επαφή με καταστάσεις και ιδέες που θα προβληματίσουν και θα τα κάνουν να αναζητήσουν απαντήσεις, όπως να καταμετρήσουν αντικείμενα, να αναγνωρίσουν τι μπορεί να γράφει μία ετικέτα ή να «διαβάσουν» μία ταμπέλα.

Η προσομοίωση είναι ένας τρόπος για να δουλέψουμε με τα παιδιά πάνω σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Μία ιστορία είναι ιδανική ευκαιρία για να τα εξασκήσουμε σε αριθμούς και λογικές διαδικασίες, καθώς και για να παίξουμε με λέξεις και έννοιες.

Εικόνα:4 Εξ αποστάσεως μάθημα - Πηγή: <https://www.gr-news.de/>

Πολλά και ποικίλα τα διάφορα λογισμικά που αναπτύχθηκαν για να διδαχθούν τα γνωστικά αντικείμενα στα παιδιά. Κατασκευάστηκαν σχεδόν άμεσα, κουίζ, αντιστοιχίσεις, ταξινομήσεις, κρυπτόλεξα, αριθμητικές πράξεις, ακόμα και βιβλία δημιουργήθηκαν με τη βοήθεια των παιδιών, με μια πληθώρα βοηθητικών εφαρμογών.

Τα παιδιά απολάμβαναν να ανακαλύπτουν νέες εμπειρίες και οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα, να επαναλαμβάνουν την μετάδοση των ίδιων γνώσεων με πολλούς τρόπους, ώσπου να κατανοήσουν όλοι οι μαθητές την νέα γνώση που τους παρέχεται.

Πέρα από τη γνώση, που μπορεί να παράγει με σύγχρονο τρόπο ο εκπαιδευτικός, έχει τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσει και ασύγχρονα με τον κάθε μαθητή μέσα από πλατφόρμες, που δημιουργήθηκαν, για να υπάρχει επιπλέον υλικό για την παρεχόμενη γνώση και πραγματοποιήθηκαν προγράμματα ταχύρρυθμης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Παράρτημα:2.)

3.2.3 Ο φυσικός κόσμος

Ο κόσμος γύρω μας, είναι η μεγαλύτερη τράπεζα θεμάτων για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας και το μεγαλύτερο ζητούμενο. Κάθε τι στον φυσικό κόσμο είναι μια καινούργια πρόκληση για μάθηση. Ένα αγρόκτημα, η θάλασσα, τα αστέρια, ένα βουνό και οτιδήποτε άλλο είναι μια ευκαιρία για να εισαγάγουμε νέα θέματα ή τα ήδη γνωστά θέματα με διαφορετικό τρόπο.

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση οι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να εξερευνήσουν με τα παιδιά διάφορα θέματα και οδηγήθηκαν σε νέους τρόπους θέασης του πραγματικού κόσμου. Έγινε εφικτό, να βρεθούν τα παιδιά πιο κοντά σε ζώα που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν, πλανήτες, που βρίσκονται έτη φωτός μακριά, λουλούδια, εξωτικά και επικίνδυνα, απλά με το πάτημα ενός κουμπιού.

3.2.4 ΤΠΕ

Όλα οι γνώσεις, που αποκτήθηκαν και έγιναν κτήμα των μαθητών κατά την διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, είναι αποτέλεσμα της τεχνολογίας των πληροφοριών και στον τομέα αυτό έκαναν, πράγματι, μεγάλη πρόοδο τα παιδιά, αλλά και οι εκπαιδευτικοί. Κατέκτησαν όλοι, εκπαιδευτικοί και παιδιά, ξανά από την αρχή ένα τεχνολογικό μέσο, που μέχρι τότε ήταν γνωστό, κυρίως στα παιδιά, ως μηχανή παιχνιδιού. Κατοχυρωθεί πλέον στις συνειδήσεις όλων ως ένα πολύτιμο εκπαιδευτικό εργαλείο, το οποίο, όμως μπορεί να επιτελέσει τον σκοπό του μόνο με τη σωστή χρήση και καθοδήγηση.

3.2.5 Τέχνες

Η τέχνη χρησιμοποιήθηκε πολύ στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και επ' ευκαιρίας τα παιδιά εξοικειώθηκαν σε μεγάλο βαθμό με γνωστούς και κλασικούς καλλιτέχνες του διεθνούς στερεώματος, ζωγράφους, ποιητές, συγγραφείς, μουσικούς και σκηνοθέτες.

Ένας πίνακας ζωγραφικής ήταν μία ευκαιρία για τη δημιουργία μίας καινούρια ιστορίας, που υπήρχε η δυνατότητα να ζωντανέψει μπροστά στα μάτια των παιδιών και μία ταινία μας αποτέλεσε μια θαυμάσια ευκαιρία να παγώσει η εικόνα και να γίνει καταμέτρηση των ζώων της σκηνής ή να γραφή των ονομάτων των πρωταγωνιστών. Ακόμα και εξάσκηση δημοκρατικών διαδικασιών μπόρεσε να επιτευχθεί, βάζοντας τα παιδιά στη διαδικασία επιλογής μέσω ψηφοφορίας, τίτλους ή ονόματα για γνωστά έργα τέχνης.

3.2.6 Παιχνίδια

Το παιχνίδι είχε πάντα τον πρωταρχικό ρόλο σε ότι κι αν γίνεται στην προσχολική εκπαίδευση. Με κάποιο παιχνίδι δύνανται να ανοίξουν οι συνεδρίες και με κάποιο άλλο να κλείσουν. Με κάποιο κουίζ διαδικτυακό πραγματοποιούνταν μία πρώτη αξιολόγηση των προσληφθέντων γνώσεων και με τον τροχό ή το ζάρι (διαδικτυακές εφαρμογές) μπορεί να γίνει η επιλογή του επόμενο ομιλητή ή παίκτη, χρησιμοποιώντας ξανά ένα παιχνίδι για κάθε ξεχωριστή διαδικασία. Ακόμα και πεζά και απλοϊκά παιχνίδια, όπως «ας τρέξουμε να φέρουμε 5 αντικείμενα από το δωμάτιό μας», αποτέλεσαν αφορμή για επιπλέον γνώση κάνοντας, ταυτόχρονα, τη διάθεση πιο ανάλαφρη και τη γνώση πιο ευχάριστη.

ΒΡΕΣ ΚΑΙ ΦΕΡΕ

- Ποιος θα φέρει πρώτος...
- 10 μανταλάκια
- 2 κάλτσες
- 3 κουτάλια κ.ο.κ.

Εικόνα:5 Εξ αποστάσεως παιχνίδι – Πηγή: Pinterest

3.3 Η διαδραστικότητα

Κρίνοντας από το αποτέλεσμα της πρώτης απόπειρας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα έλεγε κάποιος, ότι απέδωσε σε μεγάλο βαθμό.

Με τη βοήθεια πολλών διαδικτυακών εφαρμογών οι τομείς ανάπτυξης καλύφθηκαν σε μεγάλο βαθμό γνωστικά και με τη δημιουργική διάθεση και φαντασία των εκπαιδευτικών καλύφθηκαν και οι ψυχοκινητικές ανάγκες των παιδιών.

Η θεωρητική προσέγγιση των θεμάτων, που μας απασχόλησαν, ήταν εύκολο να γίνει με μεγαλύτερη ακρίβεια από τους εκπαιδευτικούς και μεγαλύτερη συγκέντρωση από τα παιδιά. Το βασικό κομμάτι του θέματος μπορούσε να γίνει με τη συμμετοχή των παιδιών και να προκύψει, σχεδόν στο σύνολό του, από τις απαντήσεις των παιδιών και κατ' επέκταση τις κατευθύνσεις που προκύπτουν από τις επιθυμίες τους.

Οι υπόλοιποι τομείς και κυρίως οι γνωστικοί, γεννώνται από το κύριο θέμα, όπως και στη δια ζώσης εκπαίδευση, αλλά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι ασκήσεις, οι οποίες βοηθούν να εμπεδωθεί το θέμα, δίνονται στα παιδιά ασύγχρονα, για να τις διαχειριστούν στο δικό τους χρόνο και με τον δικό τους τρόπο.

Αδιαμφισβήτητα ο τομέας που εξασκείται περισσότερο από κάθε άλλο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι οι ΤΠΕ (Τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας), αφού τα παιδιά καλούνται να αλληλεπιδράσουν με τη γνώση και τους συμμαθητές τους, μέσω της τεχνολογίας.

Επίσης, είναι πολύ εύκολο, λόγω της τεχνολογίας, να έχουν μεγαλύτερη και καλύτερη επαφή με τις διάφορες μορφές τέχνης, όπως πίνακες ζωγραφικής, θεατρικά δρώμενα, μουσική, κυρίως, όμως, με ταινίες μικρού μήκους εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές, που μπορούν να βοηθήσουν πολύ τα παιδιά στην κατανόηση των γνωστικών αντικειμένων.

Η διαδραστικότητα, λοιπόν, επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό, αλλά η κόπωση από τη συνεχή και αποκλειστική χρήση του υπολογιστή, τις ώρες του μαθήματος, αλλά όχι μόνο αυτές, ήταν αναπόφευκτη. Η ισορροπία είναι το διαρκές και μόνιμο ζητούμενο.

Εικ:6 Πανελλ. Σχολικό Δίκτυο - Πηγή: <https://nickpapag.sites.sch.gr>

Αν και η αλληλεπίδραση δεν ήταν πάντα εύκολη, προχωρώντας με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις διαδικτυακές συνεδρίες, παιδιά και εκπαιδευτικοί απόκτησαν μεγάλη ευχέρεια στη χρήση της τεχνολογίας και προσπαθώντας πάντα να τηρούνται οι κανόνες σωστής χρήσης, επιτεύχθηκε ένας ικανοποιητικός βαθμός επικοινωνίας.

Αφού κατανοήθηκαν οι ιδιαιτερότητες του διαδικτυακού μαθήματος, έπειτα μπόρεσε να γίνει πιο δραδραστικό. Κάθε παιδί έμαθε να αντιδρά στα εξ αποστάσεως ερεθίσματα, κατάλαβε πότε πρέπει να μιλάει ή να απαντάει, άρχισε να λειτουργεί έτσι ώστε να μην ενοχλεί τους υπόλοιπους και άρχισε να δίνει μεγαλύτερη σημασία σε ουσιαστικές λεπτομέρειες.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 4

4.1 Εισαγωγή

Σημαντικό και απαραίτητο για να ολοκληρωθεί μία επιστημονική εργασία είναι να περιλαμβάνει και ένα ερευνητικό μέρος, όπου θα μπορέσει να αποτυπώσει έως ένα βαθμό την κοινωνική πραγματικότητα.

Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε πως βίωσαν οι εκπαιδευτικοί, από την πλευρά τους, τις νέες συνθήκες εκπαίδευσης, που δημιουργήθηκαν λόγω της πανδημίας και σε ποια συμπεράσματα οδηγήθηκαν. Είναι αναγκαίο να δούμε μέσα από τα δικά τους μάτια ποια ήταν τα οφέλη της τηλεεκπαίδευσης και ποιες οι αστοχίες. Το δείγμα της έρευνας έχει μελετηθεί, σύμφωνα με τις αρχές της Μεθοδολογίας της Έρευνας, ώστε να προκύψουν ποιοτικά και αξιόπιστα δεδομένα.

4.2 Μεθοδολογία έρευνας

4.2.1 Ερευνητική μέθοδος

Όσον αφορά την στην ερευνητική μέθοδο, που θα χρησιμοποιηθεί για την διεξαγωγή της έρευνας, έχει επιλεγεί η δομημένη, ποιοτική συνέντευξη σε βάθος, διότι μπορεί καλύτερα να αποτυπώσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ποιοτικής έρευνας.

«Η χρήση της ποιοτικής συνέντευξης βασίζεται σε μια οντολογική προσέγγιση για το τι συνιστά τον κοινωνικό κόσμο, η οποία αντιλαμβάνεται τις εμπειρίες, τις απόψεις, τις ερμηνείες και τις διαδράσεις των ανθρώπων ως σημαντικές διαστάσεις της κοινωνικής πραγματικότητας. Παρομοίως, προϋποθέτει μια επιστημολογική θέση η οποία αναγνωρίζει ότι η γνώση σχετικά με αυτές τις οντολογικές διαστάσεις μπορεί να παραχθεί αν ο ερευνητής εμπλακεί σε μια διαδραστική σχέση με τους ανθρώπους, τους ακούσει και τους δώσει την ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους και να δώσουν νόημα σε αυτές ή να αφηγηθούν τις εμπειρίες τους» (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

Ο τελικός σκοπός της ποιοτικής μεθόδου, η οποία είναι η μέθοδος έρευνας στην οποία βασίζονται οι κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, βρίσκεται στην κατανόηση των φαινομένων, που θα οδηγήσει στην βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

4.2.2 Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες της συγκεκριμένης έρευνας, είναι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν την νέα παράμετρο της εκπαίδευσης, την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η ξαφνική και σχεδόν άγνωστη για την ελληνική πραγματικότητα στο δημόσιο σχολείο, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, έφερε νέες εκπαιδευτικές συνθήκες για εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτικούς.

Η παρούσα ποιοτική έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών και των δύο φύλων, ηλικίας 29 έως 50 ετών, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στη δημόσια ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ήταν ενεργοί κατά την περίοδο εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε σχολεία της Αττικής.

4.2.3 Ερευνητική διαδικασία

Η ερευνητική διαδικασία συλλογής δεδομένων είναι εξαιρετικά σημαντική και προϋποθέτει πολύ καλή οργάνωση και επικοινωνιακές ικανότητες, σχεδίασης και ευελιξίας του ερευνητή. Οι κοινωνικές συνθήκες, οι οποίες επικρατούν, λόγω της πανδημίας του **covid 19-20**, επέβαλαν διαφορετικούς όρους πραγματοποίησης των συνεντεύξεων.

Οι περισσότερες εκ των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκαν από απόσταση, μέσω του υπολογιστή ή του «έξυπνου» τηλεφώνου. Η διάρκεια της κάθε συνέντευξης ορίστηκε σε 20 – 30 λεπτά. Η τηλεφωνική κλήση ή η βιντεοκλήση, ανάλογα, πραγματοποιήθηκε με τη διαδικασία της ανοιχτής ακρόασης στους συνεντευξιαζόμενους, ώστε ταυτόχρονα να ηχογραφείται, με συγκεκριμένο πρόγραμμα ηχογράφησης, το οποίο παρέχεται από το λογισμικό του υπολογιστή ή του τηλεφώνου και παράλληλα, αλλά ταυτόχρονα πραγματοποιήθηκε και η διαδικασία της απομαγνητοφώνησης με συγκεκριμένο εργαλείο (voice typing), μέσω της εφαρμογής των Google Docs, που παρέχει τη δυνατότητα ηχητικής καταγραφής.

Οι συμμετέχοντες στην εν λόγω ποιοτική έρευνα, είχαν ερωτηθεί σχετικά με την συμμετοχή τους, σε προηγούμενη επικοινωνία και μετά την αρχική τους συναίνεση, ως είθισται, ακολουθήθηκαν οι τυπικοί κανόνες περί ανωνυμίας, εχεμύθειας και ερευνητικής ανάγκης (Παρασκευοπούλου-Κόλλια, 2008).

Όπως έχει, ήδη αναφερθεί, η συνέντευξη, που πραγματοποιήθηκε, είναι ποιοτική συνέντευξη σε βάθος, η οποία είναι δομημένη, έχει δηλαδή, συγκεκριμένες ερωτήσεις, στις οποίες πρέπει να απαντήσει ο συνεντευξιαζόμενος.

4.3 Συμπεράσματα

Η συνέντευξη είναι βασικό στοιχείο της ποιοτικής έρευνας και δεν πρόκειται για απλή διαδικασία διαλόγου μεταξύ του ερευνητή και των ερωτώμενων. Εκείνο το οποίο πρέπει να κατορθώσει ο ερευνητής, είναι να βοηθήσει να υποχωρήσουν η διστακτικότητα και οι

προβληματισμοί των συνεντευξιαζόμενων, μέσω της δημιουργίας ενός φιλικού και ευχάριστου κλίματος σε επικοινωνιακό επίπεδο.

Αυτό που είναι το ζητούμενο σε μία ποιοτική συνέντευξη και είναι απαραίτητο να επιτευχθεί, είναι, να ξεπεραστούν κοινωνικά στεγανά, που δυσχεραίνουν την ουσιαστική συμμετοχή στο διάλογο, ώστε να επέλθει η προσέγγιση της κοινωνικής πραγματικότητας.

Η συγκεκριμένη έρευνα διεξήχθη σε σύνολο 10 εκπαιδευτικών, με τη διαδικασία της συνέντευξης, κάποιες δια ζώσης και οι υπόλοιπες μέσω ανοιχτής ακρόασης από τον υπολογιστή. Οι συνεντευξιαζόμενοι απάντησαν σε σύνολο 15 ερωτήσεων, εκ των οποίων οι 5 πρώτες αφορούσαν δημογραφικά χαρακτηριστικά, οι επόμενες 5 αφορούσαν τη σχέση των εκπαιδευτικών με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν και οι 5 τελευταίες τις αντιδράσεις και τυχόν συνέπειες των παιδιών-μαθητών από τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ως προς το φύλο των ερωτηθέντων η πλειοψηφία είναι γυναίκες.

Όσον αφορά την ηλικία του δείγματος των εκπαιδευτικών, το 50% είναι κάτω των 35 ετών, ενώ το άλλο 50% είναι μεταξύ 35-55 ετών.

Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτηθέντων, ένα ποσοστό μικρότερο του 50% κατέχει τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό είναι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

Ως προς τις γνώσεις στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας το δείγμα των εκπαιδευτικών στην πλειοψηφία του κατέχει πιστοποίηση ΤΠΕ ή ECDL, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό έχει καλή γνώση χρήσης υπολογιστών.

Όσον αφορά την εμπειρία του δείγματος των εκπαιδευτικών, ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 50% έχει εμπειρία πάνω από 10 έτη, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό έχει εμπειρία, που κυμαίνεται μεταξύ των 2-9 ετών.

Στην επόμενη ερώτηση, που αφορά στην ξαφνική ανάγκη για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί, ότι, αυτό που βοήθησε ήταν η συνεργασία και αλληλοϋποστήριξη των συναδέλφων, εκπαιδευτικών, η ανταλλαγή εμπειριών, η αλληλεγγύη ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην ανταλλαγή πληροφοριών και σε μικρότερο ποσοστό οι γνώσεις υπολογιστών, οι διάφορες εφαρμογές και η υπομονή των γονιών και των εκπαιδευτικών.

Στην επόμενη ερώτηση αναφορικά με τα μέσα (λογισμικά, κλπ.) που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειώθηκαν με αυτά, σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες αναφέρθηκαν στη χρήση του powerpoint (pptx) και του

youtube ή video και λιγότερο σε άλλες εφαρμογές, όπως padlet, learnigapps, liveword-sheets, kahoot, sway. Αξίζει να σημειωθεί, ότι χρησιμοποίησαν πολλοί την ασύγχρονη εκπαίδευση, κυρίως την e-class αλλά και την e-me και κάποιοι νεότεροι σε ηλικία εκπαιδευτικοί ήταν εξοικειωμένοι με αυτές τις εφαρμογές γιατί τα χρησιμοποιούσαν και στη διαζώσης. Οι υπόλοιποι εξοικειώθηκαν μέσω της χρήσης ή παρακολούθησαν σεμινάρια.

Η επόμενη ερώτηση, που αφορά στη χρήση της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-class, e-me), απαντήθηκε από όλους τους ερωτηθέντες θετικά για την e-class, με μία μόνο εξαίρεση και κάποιοι έκαναν χρήση και της e-me.

Στην επόμενη ερώτηση, που αφορά στις βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι ερωτηθέντες απάντησαν τα εξής:

- Η προσαρμογή της δια ζώσης διδασκαλίας σε εξ αποστάσεως
- Η δημιουργία ενός μαθήματος που να είναι ελκυστικό για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και που θα διατηρεί το ενδιαφέρον τους
- Η έλλειψη υλικού προς χρήση (στα σπίτια των παιδιών) για κατασκευές μαζί με τα παιδιά
- Προβλήματα σύνδεσης, βίντεο και ήχου
- Έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού από το σχολείο
- Ανάγκη αγοράς ακριβού εξοπλισμού
- Κούραση των μαθητών λόγω ώρας και συνθηκών
- Η εξοικείωση με την εφαρμογή Webex
- Έλλειψη επιμόρφωσης στην εφαρμογή Webex
- Έλλειψη συγκέντρωσης των παιδιών
- Έλλειψη αμεσότητας και βλεμματικής επαφής με τα παιδιά

Το επόμενο ερώτημα, που προσπάθησε να ανιχνεύσει την ανάγκη επιμόρφωσης στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του δείγματος των εκπαιδευτικών, το σύνολο των ερωτηθέντων απάντησε, ότι, αν και χρειάστηκε κάποια επιμόρφωση, δεν αντιμετώπισε ιδιαίτερο πρόβλημα στην λειτουργία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, γιατί είχε κάποια εξοικείωση με τη χρήση υπολογιστών. Οι περισσότεροι, πάντως, παρακολούθησαν κάποια επιμόρφωση για να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τρεις δεν χρειάστηκαν καμία επιμόρφωση.

Στη συνέχεια της συνέντευξης το δείγμα των εκπαιδευτικών ερωτήθηκε για τη συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή και από τις απαντήσεις φαίνεται, ότι τα παιδιά ακολούθησαν την εξής πορεία. Αρχικά ήταν για αυτά η μόνη τους επαφή με τον έξω κόσμο και εκτόνωση, αλλά και ο μόνος τρόπος για να έχουν επαφή

με τους συμμαθητές τους. Σε αυτή τη φάση δεν ακολουθούσαν ιδιαίτερα τους κανόνες του διαδικτυακού μαθήματος. Στη συνέχεια άρχισαν να συνηθίζουν, να προσαρμόζονται καλύτερα στους κανόνες, τουλάχιστον τα μεγαλύτερα και να συμμετέχουν. Όμως οι δυσκολίες στη σύνδεση ήταν ένα μόνιμο πρόβλημα και η κόπωση των μικρότερων ηλικιακά παιδιών εμφανής.

Στην επόμενη ερώτηση, όπου οι συνεντευξιζόμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν για τους παράγοντες, που συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά, ανέφεραν τα εξής:

- Τα ευφάνταστα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν
- Η υπομονή
- Η διάθεση των εκπαιδευτικών
- Η καλή προετοιμασία
- Η εναλλαγή των καθιστικών και κινητικών δραστηριοτήτων
- Η υποστήριξη των γονέων
- Η ανεστραμμένη διδασκαλία
- Η ανάγκη να δουν το ένα το άλλο
- Η ανάγκη να πουν τα νέα τους
- Η ευελιξία των εκπαιδευτικών
- Η βοήθεια των γονιών

Η επόμενη ερώτηση, που αφορά στο βαθμό εξοικείωσης των μαθητών στις ΤΠΕ και εάν χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι ερωτηθέντες απάντησαν σε μεγάλο ποσοστό, ότι τα παιδιά εξοικειώθηκαν γρήγορα με τις ΤΠΕ, όταν αυτή ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί, αλλά δεν ήταν το ίδιο συνεπείς με την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, γιατί εξαρτιόταν από τη διαθεσιμότητα των γονιών τους.

Στην επόμενη ερώτηση, η οποία είναι πολύ σημαντική, οι συνεντευξιζόμενοι ρωτήθηκαν πως νομίζουν, ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και απάντησαν τονίζοντας, ότι αρχικά εντοπίστηκε συναισθηματική φόρτιση και άγχος προσαρμογής στα παιδιά, τα οποία πιέστηκαν εξ αιτίας της έλλειψης επαφής και επικοινωνίας με τους φίλους τους, αλλά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτέλεσε την μόνο διέξοδο τους και, αν και από απόσταση, την μόνη επαφή τους με συνομήλικους και φίλους. Επίσης, παρότι αρχικά ο απομακρυσμένος τρόπος μαθήματος τα δυσκόλεψε, σιγά-σιγά βρήκαν το βηματισμό τους και άρχισαν να συνδιαμορφώνουν με τους εκπαιδευτικούς το μάθημα. Μεγαλύτερο, όμως, ήταν το πρόβλημα προσαρμογής στην επιστροφή στην φυσική τάξη, όπου παρατηρήθηκε αδρανοποίηση των κανόνων συμπεριφοράς και έλλειψη σεβασμού προς τους συμμαθητές τους.

Το τελευταίο ερώτημα, το οποίο θέτει το θέμα της χρήσης της εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο, έχει χαρακτήρα αποτίμησης της ξαφνικής συνθήκης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της πιθανής ενσωμάτωσης των θετικών της αποτελεσμάτων στη δια ζώσης διδασκαλία. Από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών φαίνεται ξεκάθαρα, ότι η ξαφνική αυτή αλλαγή, παρά τα μεγάλα προβλήματα που δημιούργησε, κατάφερε τελικά να αλλάξει τη δια ζώσης διδασκαλία και να ενσωματώσει σε αυτή, την τεχνολογία, αφού το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών απάντησαν, ότι συνέχισαν να χρησιμοποιούν τις νέες εφαρμογές που γνώρισαν και στη διδασκαλία στην φυσική τάξη. Κάποιοι τη χρησιμοποίησαν απλά ως επανάληψη των διδαχθέντων και άλλοι ως νέο τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος και μόνο μία απάντηση ήταν αρνητική.

Κεφάλαιο 5

5.1 Πλεονεκτήματα

Η συστηματική και συνεχόμενη χρήση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τα προηγούμενα χρόνια, ανέδειξε γρήγορα τα μεγάλα και αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα της.

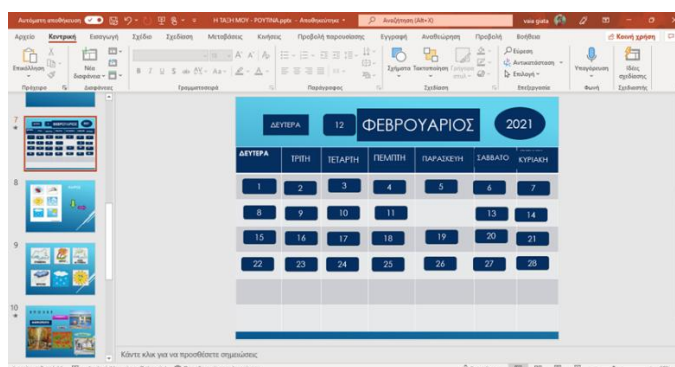
Το κύριο και μεγαλύτερο από τα πλεονεκτήματα είναι η δυνατότητα, που προσφέρει για να πραγματοποιήσουν τις σπουδές τους, όσοι δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν ένα δια ζώσης πρόγραμμα σπουδών, καθώς τους προσφέρει τη δυνατότητα να σπουδάσουν με τους δικούς τους ρυθμούς.

Η δυνατότητα για σπουδές σε οποιοδήποτε τομέα επιλέξουν είναι πλέον μια πραγματικότητα για άτομα με ειδικές ή ιδιαίτερες ανάγκες, που μέχρι τώρα αδυνατούσαν να παραβρεθούν σε φυσική αίθουσα εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τα δεδομένα πρόσφατων ερευνών, οι υπολογιστές παρουσιάζουν πολλές εκπαιδευτικές δυνατότητες, κάποιες από τις οποίες είναι, ότι η μάθηση γίνεται πιο ενδιαφέρουσα και διασκεδαστική, τα γεγονότα και οι πληροφορίες παρουσιάζονται με πολλαπλό τρόπο (κείμενο, ήχος, εικόνα, βίντεο), ο μαθητής αποκτά πιο ενεργητικό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης, εξατομικεύεται η διδασκαλία, ο μαθητής μπορεί να έχει τον έλεγχο της διαδικασίας, η μαθησιακή δραστηριότητα συνδέεται με την καθημερινή ζωή, δημιουργούνται συνθήκες συνεργατικής μάθησης.

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί γίνονται μία παρέα, που μπορεί να αλληλεπιδράσει και να επικοινωνήσει πιο εύκολα και αποτελεσματικά, με άμεση συνέπεια ένα μάθημα πιο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

Σίγουρα με την τηλεεκπαίδευση γίνονται όλοι πιο ικανοί χειριστές της τεχνολογίας με δεδομένη την δυνατότητα για μεγαλύτερη και καλύτερη εξέλιξη στο μέλλον.

Εικόνα:7 Ημερολόγιο - μέσω της τεχνολογίας - ρουτίνα (Παράρτημα: 3.)

«Οι διεθνείς έρευνες που αφορούν στην εισαγωγή υπολογιστών και γενικότερα των ΤΠΕ στην εκπαίδευση δείχνουν, ότι έχουν θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την εκμάθηση διαφόρων θεμάτων» (Fessakis, 2013). Συνεπώς, αυτές οι τεχνολογίες μπορούν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος σπουδών προσχολικής εκπαίδευσης σε όλους τους τομείς και τα προσφερόμενα θέματα, εάν υποστηρίζονται από κατάλληλες για ανάπτυξη εφαρμογές λογισμικού (Fessakis, 2013) ενώ όλο και περισσότεροι επιστήμονες και μελετητές είναι πεπεισμένοι, ότι οι ΤΠΕ στην παιδική εκπαίδευση και ειδικά στην προσχολική ηλικία προσφέρουν πολλαπλές δυνατότητες στα μικρά παιδιά (Archana, 2004).

Κεφάλαιο 6

6.1 Κίνδυνοι

Η τεχνολογία πράγματι έχει καταφέρει να αλλάξει εκ βάθρων τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουμε την εκπαίδευση. Στην πραγματικότητα, όμως, εκτός των πλεονεκτημάτων, που μας προσφέρει, κρύβει και κινδύνους.

Ο δέκτης των πληροφοριών μετατρέπεται κάποιες φορές σε άβουλο αποδέκτη. Υπάρχει υπερβολή πληροφορίας που δημιουργεί φαινόμενα ρευστότητας και απροσδιοριστίας.

Το ενδιαφέρον της παιδαγωγικής διαμεσολάβησης εστιάζεται περισσότερο στον τρόπο με τον οποίο διεκπεραιώνεται η διδασκαλία και λιγότερο στο περιεχόμενο και την ηθικό-πολιτική του διάσταση. Στην περίπτωση αυτή η διδακτική των ΤΠΕ στη σχολική

εκπαίδευση επικεντρώνεται σε βασικές έννοιες της τεχνολογίας των υπολογιστών και των επικοινωνιών, στην επίλυση αλγοριθμικού τύπου προβλημάτων καθώς και σε δεξιότητες που συνάδουν με τις λειτουργικές απαιτήσεις του τεχνολογικού γραμματισμού.

«Η τεχνολογία, σύμφωνα με αυτή την αντίληψη, δεν υποστηρίζει, αλλά υποκαθιστά την κοινωνική διάσταση της μάθησης. Είναι ένας ρόλος των ΤΠΕ, ο οποίος σε κοινωνικό επίπεδο, μπορεί να απαντά στις απαιτήσεις του τεχνοκεντρικού γραμματισμού, αποξενώνει, όμως, το σχολείο από τα πραγματικά κοινωνικά προβλήματα που καθημερινά βιώνουν οι μαθητές. Μια εκπαίδευση που κατευθύνεται μονοδιάστατα από ένα τεχνικό και εργαλειακό ενδιαφέρον μετατρέπει το άτομο από πρόσωπο με βούληση και επιλογές για αυτοπραγμάτωση σε παθητικό και αποκομμένο από τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά δρώμενα άτομο» (Μακράκης Β. , 2012).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει λύση στο πρόβλημα της απόστασης, αλλά δεν είναι εύκολο να έχει κάποιος πρόσβαση σε αυτή, εάν δεν είναι κάτοχος των απαραίτητων για τη λειτουργία της, τεχνολογικών μέσων. Αυτό συνιστά ένα σημαντικό πρόβλημα, για τους εκπαιδευόμενους, οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση στην απαιτούμε τεχνολογία. Το ζητούμενο στην προκειμένη περίπτωση δεν είναι μόνο η χρήση, είναι κυρίως, η ποιοτική χρήση των τεχνολογικών μέσων, εκπαιδευόμενων και εκπαιδευτών, η οποία θα μπορεί να οδηγήσει σε ένα θετικό και επιθυμητό αποτέλεσμα.

Υπάρχει και ένας τομέας στον οποίο δεν είναι ξεκάθαρες ακόμα οι συνέπειες και αυτός είναι ο κοινωνικοσυναισθηματικός τομέας, πάρα πολύ σημαντικός και καθοριστικός για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Κατά τη διάρκεια της φετινής χρονιάς φάνηκε το πρόβλημα της προσαρμογής σε περιβάλλον, όπως το σχολικό, όπου θα πρέπει να ακολουθούν συγκεκριμένους κανόνες και να έχουν καλές συμπεριφορές.

Ένα είναι το σίγουρο, αλλά και ενθαρρυντικό δεδομένο, ότι η προσαρμοστικότητα είναι τέτοια στην προσχολική ηλικία, που μπορεί εύκολα με τη σωστή καθοδήγηση να οδηγήσει σε σωστά και ασφαλή μονοπάτια τα παιδιά.

Εικόνα:7 Κανόνες Πηγή:

Θα πρέπει να υπακούει σε συγκεκριμένους κανόνες, να είναι δομημένη με απλό και κατανοητό τρόπο, να έχει προκύψει από τη συνεργασία εκπαιδευτικών, για να μπορεί πιο εύκολα να γίνει κτήμα τους, να διατηρεί την ισορροπία ανάμεσα στη γνώση και το παιχνίδι και να εξάπτει τη δημιουργική φαντασία των παιδιών.

Κεφάλαιο 7

7.1 Προοπτικές

Το μέλλον της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης βρίσκεται σίγουρα στο διαδίκτυο. Όσο περισσότερο εξοικειωνόμαστε όλοι με το διαδίκτυο, τόσο περισσότερο το κατακτούμε και το συνδιαμορφώνουμε. Φτιάχνουμε με αυτό τον τρόπο ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον ανακαλυπτικής (Discovery learning) και διερευνητικής μάθησης (Exploratory learning) προσανατολισμένο στη δραστηριότητα (activity oriented), που καταφέρνει να εμπλέξει το μαθητή σε δραστηριότητες ατομικές και ομαδικές, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει και υποστηρίζει τη συνεργατική μάθηση, λαμβάνοντας πάντα υπόψιν, τις διαφορές των μαθητών.

Αξιοποιώντας τις ΤΠΕ ως γνωστικό εργαλείο, το προτεινόμενο παιδαγωγικό πλαίσιο αξιοποίησης της ΔΤ (διαδικτυακής Τεχνολογίας) στηρίζεται σε πέντε βασικούς άξονες (Αναστασιάδης, 2009): στη διαθεματική προσέγγιση, στις θεωρίες οικοδόμησης της γνώσης και ιδιαίτερα στις αρχικές της κοινωνικού επικοινωνισμού, στην αξιοποίηση της μεθόδου project, στις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης της American Distance Education Consortium (ADEC), και τέλος, στη μεθοδολογία αξιολόγησης, η οποία συνδυάζει ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους, κατάλληλες στις περιπτώσεις, όπου μια νέα προσέγγιση πρέπει να προσαρμοστεί και να ενσωματωθεί σε ένα ήδη υπάρχον σύστημα.

Η εκπαιδευτική διαδικασία από δασκαλοκεντρική μετατρέπεται σε μαθητοκεντρική και ομαδοσυνεργατική (Ματσαγκούρας, 2008).

«Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή τεχνολογική ικανότητα για την παροχή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα παιδιά (Muhdi, 2021). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ηλεκτρονική μάθηση κάνει τα παιδιά να βαριούνται εύκολα αν το παρεχόμενο δεν είναι ενδιαφέρον και καινοτόμο για εκείνα. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει προετοιμάσει ένα σενάριο μάθησης που θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα. Απαιτείται συνέπεια των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή και στην παροχή υλικού στην τάξη (Nana, N., & Surahman, 2019) ενώ οι εκπαιδευτικοί της προσχολικής εκπαίδευσης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη κριτήρια αναφορικά με την καταλληλότητα του περιεχομένου, την ηλικία των παιδιών και τις αναπτυξιακές ανάγκες τους» (Foti, 2020).

Εικόνα:8 Ομαδοσυνεργατική διαδικασία – Πηγή: tayhappening.com

Η μεγαλύτερη από τις προκλήσεις είναι το ST(R)E(A)M. Το ST(R)E(A)M είναι μια διαφορετική και διεπιστημονική προσέγγιση της Επιστήμης, Τεχνολογίας, Μηχανικής και Μαθηματικών και της διασύνδεσής τους με τις Τέχνες, τη Γραφή και την Ανάγνωση. Προσπαθεί να εισάγει τους μαθητές στην ανακαλυπτική, διερευνητική και επαγωγική μάθηση και τους προτρέπει να μάθουν να σκέφτονται και να επιλύουν προβλήματα αξιοποιώντας τη σκέψη και τα ερωτήματά τους μέσω της βιωματικής μάθησης και να χρησιμοποιούν απλά και καθημερινά υλικά. Ο στόχος είναι να καταφέρουν οι μαθητές μας από μικρή ηλικία, να εμπλακούν στις δεξιότητες που απαιτούν οι συνθήκες του 21ου αιώνα (Φώτη, 2020).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ξεφεύγοντας από τα στενά όρια της φυσικής αίθουσας και της επαφής με τους μαθητές, περάσαμε σε νέες μεθόδους και δημιουργήσαμε νέες αντιλήψεις.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού γίνεται πολύ απαιτητικός. Θα πρέπει να οργανώσει αποτελεσματικά τα μαθήματα, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία με τέτοιο τρόπο, ώστε να ζωντανεύει το μάθημα αλλά να ελέγχει και τα παιδιά.

Το σχολείο καλείται να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις των νέων αναγκών, που δημιουργήθηκαν και μας φέρουν όλους αντιμέτωπους με νέες προκλήσεις. Οι συνθήκες είναι έτοιμες για να γεννηθεί το νέο εκπαιδευτικό σύστημα, που θα αναγνωρίζει τις ανάγκες όλων των παιδιών. Ο κόσμος που γνωρίζαμε αλλάζει, μετεξελίσσεται σε κάτι άλλο. Αυτό που θα δημιουργηθεί πρέπει να ταιριάζει σε όλους, θα πρέπει να είναι ο κόσμος όλων των παιδιών.

Ένας ολόκληρος κόσμος ανοίγεται μπροστά στα παιδιά, που πρέπει να τον κατακτήσουν, να αλληλεπιδράσουν κι αυτά μαζί του, ώστε να καταφέρουν να τον αλλάξουν, για να μπορέσει να γίνει ο δικός του κόσμος.

Αναφορές

- Anastasiades, P. (2009, Ιανουάριος 31). *Distance learning in elementary schools in Cyprus: The evaluation methodology and results*. Ανάκτηση από researchgate.net/publication: <https://www.researchgate.net/publication>
- Archana, S. S. (2004). *ICT in the early years: Balancing the risks and the benefits*. Ανάκτηση από docplayer.net: <https://docplayer.net/20744627-Ict-in-the-early-years-balancing-the-risks-and-benefits.html>
- Barker, K. (1999, 1 1). *Quality guidelines for technology-assisted distance education*. Ανάκτηση από futured.com: <http://futured.com/pdf/distance.pdf>
- Cathy, O. (2017). *Weapons of Math Destruction: How Big Data Increases Inequality and Threatens Democracy*. Chicago: Crown Random House.
- Dohmen, G. (1967). „*Das Femstudium*“. *Ein neues padagogisches Forschungs und Arbeitsfeld*. Tubingen: DIFF.
- Fessakis, G. &. (2013, April 1). Problem Solving by 5-6 Years Old Kindergarten Children in a Computer Programming Environment: A Case Study. *Computers & Education*, σσ. 87-97.
- Foti, P. (2020, 5 18). *Research in distance learning in greek kindergarten schools during the pandemic of*. Ανάκτηση από oapub.org: <http://dx.doi.org/10.46827/ejoe.v5i1.3080>
- Garrison, J. A. (2000, july 1). Web-based distance continuing education: a new way of thinking for students and instructors. *journal of the medical library association*, σσ. 88-217.
- Garrison, R. (2000, June 1). Theoretical Challenges for Distance Education in the 21st. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, σσ. 1-17.
- Holmberg, B. (2002). *Εκπαίδευση εξ Αποστάσεως. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Έλλην.
- Keegan, D. (2001). *The basic principles of open and distance learning*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Moore, M. G. (1993). *Theory of transactional distance*. New York: Routledge.
- Morrissey, J. (2018, August 2). *The New York Times*. Ανάκτηση από How to Write a Good College Application Essay: <https://www.nytimes.com/2018/08/02/education/learning/writing-college-application-essay.html?rref=collection%2Fsectioncollection%2Feducation&action=click&cont>

- entCollection=education®ion=rank&module=package&version=highlights&contentPlacement=2&pgtype=s
- Muhdi, N. (2021). Jurnal Obsesi : Jurnal Pendidikan Anak Usia Dini Keefektivan Kebijakan ELearning. *Jurnal Obsesi* , σσ. 212-228.
- Murray, M. (1997, January 1). A Narrative Approach to Health Psychology: Background and Potential. *Journal of health Psychology*.
- Nana, N. &. (2019). Pengembangan Inovasi Pembelajaran Digital Menggunakan Model. *Prosiding SNFA (Seminar Nasional Fisika Dan* (σσ. 4-82). Pengembangan: Jurnal Obsesi.
- Patti, L. (2005, December 1). *Deconstructing/Deconstructive Inquiry: The Politics of Knowing and Being Known*. Ανάκτηση από onlinelibrary.wiley.com: <http://doi.org/10.1111/j.1741-5446.1991.00153.x>
- Peters, M. A. (2003, January 9). Derrida, pedagogy and the calculation of the subject. *Educational Philosophy and Theory*, σσ. 313-332.
- Peters, O. (2009). *Distance Education in Transition. New Trends and Challenges*. Oldenburg: Carl von Ossietzky Universität.
- Race, P. (1999). *To Εγχειρίδιο της Ανοικτής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Roussou, M. (2004, January 1). Learning by Doing and Learning through Play: An Exploration. *ACM Computers in*, σ. 10.
- Steuer, J. (1992, December 1). Defining Virtual Reality: Dimensions Determining Telepresence. *Journal of communication*, σσ. 73-97.
- Talin. The Dreamers Guild, I. (1998). Real Interactivity in Interactive Entertainment. *Entertaining the Future with High Technology*, σσ. 151-159.
- Vassilios Makrakis, &. N.-M. (2012, 1 7). Course curricular design and development of the. *Journal of Teacher Education for Sustainability*,, σσ. 5-40. Ανάκτηση από <http://www.raptis-telis.com/main/node/481>
- Vygotsky, L. (1988). *Σκέψη και γλώσσα*. Αθήνα: Γνώση.
- Βοσνιάδου, Σ. (2001). *Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Δημητρόπουλος, Γ. Ε. (2013). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας (Σ. Λέγγας, Επιμ.)*. Αθήνα: Έλλην.
- Ίσαρη, Φ. &. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανάκτηση 2022, από <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5826>

- Λιοναράκης, Α. (2005). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης*. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Μακράκη, Κ. Ν. (2008). *Διαπολιτισμικότητα και εκπαίδευση για ένα βιώσιμο μέλλον*. Αθήνα: ΠΡΟΠΟΜΠΟΣ.
- Μακράκης, Β. (2005). *Ζητήματα αξιολόγησης της μαθησιακής αποτελεσματικότητας των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μακράκης, Β. (2012, 1 1). *Γνωσιακά Ενδιαφέροντα και Εκπαιδευτικοί ως Φορείς Διδακτικής και Κοινωνικής Αλλαγής*. Ανάκτηση από Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας: <http://www.raptis-telis.com/main/node/481>Links:
- Ματραλής, Χ. (1999). *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες*. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (σ. Τόμος Γ'). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ματσαγκούρας, Η. (2008). *Ομαδοσυγκεντρωτική διδασκαλία και μάθηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Παρασκευόπουλος, Ν. Ι. (1993). *Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας (Δεύτερος τόμος)*. Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση.
- Ράπτης, Α. &. (2013). *Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σοφός, Α. &. (2010). *Αποδοτική διδασκαλία με τη χρήση των μέσων. Από τα προτογενή και προσωπικά στα τεταρτογενή και ψηφιακά μέσα*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Φώτη, Π. &. (2020). *S.T.R.E.A.M. και Εκπαιδευτική Ρομποτική για παιδιά ηλικίας από 3 έως 8 ετών*. ΑΘΗΝΑ: Γρηγόρης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΩΠΔ ΕΞΕΑΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΩΠΔ
ΕΞΕΑΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΣ

2.

Ταχύρρυθμη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

ΕΞΕ - 176818 - 2020
- '_Εναρξη δράσης_'

3.

Ημερολόγιο - μέσω της τεχνολογίας - ρουτίνα

Η ΤΑΞΗ ΜΟΥ -
ΡΟΥΤΙΝΑ.pptx

4.

Απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις

Ερωτήσεις- απαντήσεις συνέντευξης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης, για την σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Συνέντευξη 1η

Φύλο: γυναίκα

Ηλικία: 51 ετών

Επίπεδο εκπαίδευσης: Απόφοιτος Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Γνώσεις ΤΠΕ: Πιστοποίηση ECDL τεσσάρων ενότητων

Εμπειρία: Συμπληρώνω δεκαπενταετία σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Μοναδικός παράγοντας βοήθειας στην καινούργια αυτή συνθήκη ήταν η συνεργασία και η

αλληλοϋποστήριξη μεταξύ των συναδέλφων. Ο καθένας συνέβαλε με τις γνώσεις του με τις ιδέες του στην αντιμετώπιση της νέας πραγματικότητας. Πληροφοριακά το σχολείο δεν διέθετε ούτε σύνδεση internet.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Εκτός από τα παιδαγωγικά video χρησιμοποιήθηκαν λογισμικά όπως το power point για παρουσιάσεις, το wordwall.net για παιχνίδια και λογισμικά για ζωγραφική.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
Δυσκολίες πολλές. Η παντελής έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής στο σχολείο. Η έλλειψη επιμόρφωσης για ένα τέτοιο εγχείρημα ήταν οι κύριες και βασικές.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
Πρακτικά δεν αντιμετώπισα δυσκολίες ως προς την χρήση και μόνο για το λόγο ότι η λογική της πλατφόρμας στα βασικά της ήταν γνωστή λόγω της συμμετοχής μου σε κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Τα λογισμικά όμως δεν μου ήταν όλα εύχρηστα και βολικά.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Αρχικά και λόγω της απομόνωσης από τους φίλους ήταν ένα παράθυρο στον έξω κόσμο για όλους. Η παρατεταμένη χρήση του όμως ήταν οδυνηρή για την ομάδα και στο εκπαιδευτικό κομμάτι και προπάντων στο κοινωνικοσυναισθηματικό. Η ακινησία στον υπολογιστή, παρόλες τις προσπάθειες για το αντίθετο από την μεριά των εκπαιδευτικών, παιδιών αυτής της ηλικίας φάνηκε ως βλαβερή συνέπεια σε σύντομο διάστημα.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά.
Τα ευφάνταστα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν, η υπομονή και η διάθεση των εκπαιδευτικών να μην χάσουν την επαφή με τους μαθητές τους.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Στην δική μας τάξη πολλοί λίγα παιδιά συμμετείχαν στην διαδικασία και της σύγχρονης και της ασύγχρονης εκπαίδευσης. Λίγοι σε ποσοστό έμπαιναν στην εικονική μας τάξη, και πολλοί λιγότεροι ενημερωνόταν για αυτά που ανέβαζαν οι εκπαιδευτικοί.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Παρά πολύ και ιδιαίτερα στην τρυφερή αυτή ηλικία που η κίνηση, η δημιουργία, η έκφραση και η κοινωνικοποίηση αποτελούν τους βασικούς εκπαιδευτικούς στόχους.

Χρησιμοποιήσατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Κάποια λογισμικά με βοήθησαν σε δημιουργίες μέσα στην τάξη όπως το λογισμικό canvas για κατασκευή αφισών, καρτών κ.τ.λ.

Συνέντευξη 2η

Φύλο: θήλυ

Ηλικία: 33

Επίπεδο εκπαίδευσης: Πανεπιστημιακή

Γνώσεις ΤΠΕ: ECDL CORE

Εμπειρία: 2 σχολικά έτη

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Αυτό που βοήθησε ήταν κυρίως η ανταλλαγή εμπειριών με άλλους συναδέλφους.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Webex, e-me, padlet.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-me.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Δυσκολίες σύνδεσης και επικοινωνίας, ώρες προετοιμασίας, εύρεση λειτουργίας των εφαρμογών, πίεση και άγχος.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Πραγματοποίησα την επιμόρφωση του Υπουργείου Παιδείας από το Μάρτη του 21 και έπειτα.

Στάθηκε συμπληρωματική στα όσα ήδη ξέραμε.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Πολλά με τη βοήθεια των γονιών τους στάθηκαν με αξιοπρέπεια, άλλα τα έπαιρνε ο ύπνος μπροστά στην κάμερα και άλλα προσπαθούσαν να μιλήσουν απλά με τους φίλους τους.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά.

Η καλή προετοιμασία, η εναλλαγή των καθιστικών και κινητικών δραστηριοτήτων, η υποστήριξη των γονέων προς τα παιδιά τους και η συνεργασία μαζί τους και μαζί μου.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Εξοικειώθηκαν ως προς τις βασικές λειτουργίες του webex (ηχείο, μικρόφωνο, κάμερα, σήκωμα χεριού), χρησιμοποίησαν ελάχιστα την ασύγχρονη μέσω της e-me και του email, βασικά οι γονείς.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Σίγουρα αποτέλεσε για αυτά ένα παράθυρο επικοινωνίας με τους συμμαθητές και τη δασκάλα τους, αλλά ειλικρινά πιστεύω ότι ήταν περισσότερο ψυχοφθόρο σε αυτή την ηλικία να προσπαθούν να φέρουν εις πέρας ένα τηλε-μάθημα. Άργησαν να προσαρμοστούν και τους γεννούσε άγχος.

Χρησιμοποιήσατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Κυρίως στην παρουσίαση διαφανειών και βίντεο που είχα ετοιμάσει για την εξ αποστάσεως.

Συνέντευξη 3η

Φύλο: θήλυ

Ηλικία: 50

Επίπεδο εκπαίδευσης: (MSc) μεταπτυχιακός τίτλος

Γνώσεις ΤΠΕ: ECDL

Εμπειρία: 7 χρόνια σε ιδιωτικούς και 6 σε δημόσιους φορείς

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Η αλληλεγγύη των συναδέλφων εκπαιδευτικών, οι οποίοι αντάλλασαν ιδέες, πραγματοποιούσαν επιμορφώσεις μεταξύ τους, και διακινούσαν ιδέες και υλικό μέσω των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης (facebook, messenger, κλπ.).

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Το youtube φυσικά και ασύγχρονα την e-class και για τις παρουσιάσεις κατά την διάρκεια της τηλεκπαίδευσης το pptx, learningapps και liveworksheets κυρίως.

Χρησιμοποίησατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Προβλήματα στις συνδέσεις παιδιών και εκπαιδευτικών, έλλειψη προηγούμενης εμπειρίας, αδυναμία σύνδεσης όλων των παιδιών, ανάγκη αγοράς ακριβού εξοπλισμού, κούραση των μαθητών λόγω ώρας και συνθηκών.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Θεωρώ ότι η επιμόρφωση ήταν αναγκαία, αλλά εμένα με βοήθησε η εκπαίδευση που έκανα παράλληλα σε νέες εκπαιδευτικές τεχνολογίες, η κοινότητα εκπαιδευτικών etwinning και άλλες επιμορφώσεις που γίνονταν από τους εκπαιδευτικούς.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Τα παιδιά είναι πάντα προσαρμοστικά και κατάφεραν, με τη βοήθεια των γονέων τους φυσικά, να παρακολουθήσουν. Αρχικά δυσκολεύτηκαν αλλά στην πορεία συνήθισαν.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά.

Η θετική διάθεση όλων, η μεγάλη προσπάθεια των εκπαιδευτικών, η βοήθεια των γονιών.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Εκ του αποτελέσματος φαίνεται, ότι εξοικειώθηκαν σε μεγάλο βαθμό και ανταποκρίθηκαν πολύ θετικά και στην ασύγχρονη εκπαίδευση.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η αλήθεια είναι ότι δεν ήταν εύκολη η κατάσταση συνολικά, όμως οι τηλεδιασκέψεις ήταν για όλους μία διέξοδος και συνάμα παράγονταν και εκπαιδευτικό έργο.

Χρησιμοποίησατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Η εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μπορεί να ήταν πολύ δύσκολη αλλά ήταν και πολύ χρήσιμη για την απόκτηση νέων συνηθειών στο τρόπο διδασκαλίας. Εγώ προσωπικά, στο βαθμό που το επιτρέπουν τα τεχνολογικά μέσα της σχολικής μονάδας, χρησιμοποιώ πολλές από τις εφαρμογές που έμαθα κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Συνέντευξη 4η

Φύλο: θήλυ

Ηλικία: 31

Επίπεδο εκπαίδευσης: ΑΕΙ

Γνώσεις ΤΠΕ: καλή

Εμπειρία: 5 χρόνια

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Με βοήθησε πολύ το γεγονός ότι μπορούσα να χειριστώ με σχετική ευκολία τον υπολογιστή και ακόμη περισσότερο βοήθησαν σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, όπου όλοι οι νηπιαγωγοί παρέα επικοινωνούσαμε και ανταλλάζαμε πληροφορίες, ιδέες, καλές πρακτικές.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Χρησιμοποίησα κυρίως το POWER POINT και το WORD, καθώς και βίντεο από το Youtube. Επίσης, η χρήση της λειτουργίας printscreen με βοήθησε πάρα πολύ στην προετοιμασία και οργάνωση του υλικού μου. Η εξοικείωση με τα παραπάνω υπήρχε ήδη καθώς αυτά χρησιμοποιώ και για την οργάνωση του μαθήματός μου και στη δια ζώσης διδασκαλία.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η προσαρμογή της δια ζώσης διδασκαλίας σε εξ αποστάσεως

Η δημιουργία ενός μαθήματος που να είναι ελκυστικό για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και που θα διατηρεί το ενδιαφέρον τους

Η έλλειψη υλικού προς χρήση (στα σπίτια των παιδιών) για κατασκευές μαζί με τα παιδιά

Προβλήματα σύνδεσης, βίντεο και ήχου

Έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού από το σχολείο

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ναι χρειάστηκα και ως προς αυτό με βοήθησαν οι συνάδελφοι στις ομάδες κοινωνικής δικτύωσης.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Υπήρξε δυσκολία στην αρχή, καθώς μιλούσαν όλα μαζί, πείραζαν τα μικρόφωνα και ίσως έφευγαν από τη θέση τους όμως σταδιακά προσαρμόστηκαν και το διαδικτυακό μάθημα άρχισε να γίνεται με μεγάλη επιτυχία.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά

Η όρεξη και φαντασία των εκπαιδευτικών, η καλή προετοιμασία του μαθήματος, η ευελιξία και η εναλλαγή δραστηριοτήτων, όταν αυτό χρειαζόταν, ο χώρος που δινόταν στα παιδιά να

εκφραστούν, να κάνουν επιλογές, η ανεστραμμένη διδασκαλία, αλλά, ο κυριότερος παράγοντας ήταν η συμμετοχή των γονέων σε όλη αυτή την προσπάθεια και η πολύ καλή συνεργασία μαζί τους.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Οι μαθητές εξοικειώθηκαν με βασικές λειτουργίες του webex, όπως η χρήση της κάμερας και του μικροφώνου. Η ασύγχρονη, εξ αποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποιήθηκε από αρκετά παιδιά, κυρίως τα σαββατοκύριακα, που περίμεναν υλικό να ανέβει.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Τα παιδιά είχαν να διαχειριστούν νέα δεδομένα, πρωτόγνωρα. Ευτυχώς, καταφέραμε με τις συναδέλφους να δημιουργήσουμε μια ωραία διαδικτυακή τάξη με κλίμα ζεστασιάς, ασφάλειας και αγάπης, όπου τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν πράγματα που ήθελαν, αλλά και να προτείνουν ιδέες για το επόμενο μάθημα. Επίσης, τους δινόταν χώρος για να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, μέσω webex. Ωστόσο, όταν επέστρεψαν στο σχολείο, παρατηρήθηκε ένταση και δυσκολία προσαρμογής στους κανόνες της τάξης από αρκετά παιδιά.

Χρησιμοποιήσατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη διαζώση διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Η εμπειρία της εξ αποστάσεως διδασκαλίας με βοήθησε να οργανώνω καλύτερα το μάθημά μου στη διαζώση διδασκαλία και άρχισα να χρησιμοποιώ το ppt για να παρουσιάζω το νέο θέμα, εισάγοντας σε αυτό πολύ οπτικοακουστικό υλικό, αλλά και γλωσσικές και μαθηματικές ασκήσεις.

Συνέντευξη 5^η

Φύλο:(Θήλυ)

Ηλικία: 56

Επίπεδο εκπαίδευσης: Ανωτέρα

Γνώσεις: ΤΠΕ

Εμπειρία: Αρκετά καλή

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Η γνώση χρήσης ΤΠΕ.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Webex.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Όχι.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η αδυναμία σύνδεσης.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Όχι.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Δεν ήταν εύκολη η προσαρμογή τους ,δεν εστίαζαν τόσο στο πρόγραμμα αλλά περισσότερο προσπαθούσαν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά.

Η ανάγκη να δουν το ένα το άλλο, να πουν τα νέα τους.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Όχι ιδιαίτερα, δεν ήταν συνολική η συμμετοχή τους.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η μη δυνατότητα συμμετοχής αρκετών παιδιών , η μη δυνατότητα της δια ζώσης επαφής , φάνηκε στην επιστροφή στο σχολείο που το κάθε παιδί ήθελε να έρθει πιο κοντά με το άλλο.

Χρησιμοποιήσατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Όχι.

Συνέντευξη 6η

Φύλο: Άρρεν

Ηλικία: 30

Επίπεδο εκπαίδευσης: Πανεπιστήμιο

Γνώσεις ΤΠΕ

Εμπειρία: 4 έτη

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Η καλή διάθεση των εκπαιδευτικών, που με δικά τους μέσα χωρίς εκπαίδευση κατάφεραν να φέρουν εις πέρας την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Αυτό που με βοήθησε περισσότερο, είναι τα προγράμματα World και PowerPoint. Κυρίως η δεύτερη. Πολλές εφαρμογές δημιουργίας παιχνιδιών για παιδιά (επιτραπέζια, μέμορι κτλ.) που βρήκα στο google. Το Kahoot, αλλά σε πρωτόλειο στάδιο, γιατί δεν γνώριζα καλά την εφαρμογή. Και φυσικά το Webex.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εξοικείωση με την εφαρμογή Webex, καθώς δεν είχα επιμορφωθεί στην συγκεκριμένη εφαρμογή.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Όχι

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Όσα παιδιά συμμετείχαν καθημερινά ή αρκετά τακτικά ήταν πολύ καλή συμπεριφορά τους. Βέβαια χρειάστηκε να υπενθυμίσουμε τους κανόνες που έχουμε στην τάξη και να πούμε, ότι θα ισχύουν και στο μάθημα εξ αποστάσεως

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά.

Η υπομονή, τα πολλά παιχνίδια, οι φίλοι τους, η βοήθεια των γονιών τους.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η εξοικείωση των παιδιών με τις νέες τεχνολογίες νομίζω τα βοήθησε να προσαρμοστούν γρήγορα, στην νέα μορφή εκπαίδευσης.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Νομίζω, ότι τα παιδιά πιέστηκαν αρκετά στο να μείνουν μέσα στο σπίτι και να κάνουν εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αλλά και να καταλάβουν ότι θα χαλάσει η ρουτίνα τους. Κοινωνικά απομακρύνθηκαν το ένα από το άλλο, με αποτέλεσμα να χαθούν ή να ατονήσουν οι έννοιες ομαδικότητας, συνεργασία και συμβολικό παιχνίδι με φίλους. Συναισθηματικά, νομίζω πως τα παιδιά

ανάπτυξαν καλύτερους δεσμούς με την οικογένειά τους, αλλά οι σχέσεις φιλίας, αγάπης και σεβασμού απέναντι στα άλλα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς δυστυχώς κάπως αδρανοποιήθηκαν.

Χρησιμοποιήσατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Μόνο για να αναφέρουμε και να υπενθυμίσουμε πράγματα που είχαμε κάνει, έτσι ώστε να τα ακούσουν και τα παιδιά που δεν συμμετείχαν στην εξ αποστάσεων εκπαίδευση.

Συνέντευξη 7η

Φύλο: θήλυ

Ηλικία: 31

Επίπεδο εκπαίδευσης: ΑΕΙ

Γνώσεις ΤΠΕ: Πολύ καλή

Εμπειρία: 9 χρόνια

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Οι πολύ καλές γνώσεις υπολογιστή και η συμμετοχή σε ομάδες κοινωνικής δικτύωσης με άλλες νηπιαγωγούς με στόχο την αλληλοβοήθεια όσον αφορά σε υλικό και πρόγραμμα.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

POWER POINT, WORD, VIDEO. Η εξοικείωση ήταν εύκολη διότι αυτά χρησιμοποιούνται και στη δια ζώσης εκπαίδευση.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η έλλειψη υλικού διότι δεν μπορεί να αντικατασταθεί το ύφος του μαθήματος μέσα σε μια οθόνη.

Προβλήματα σύνδεσης

Έλλειψη υποδομής από πλευρά σχολείων

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Όχι

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Υπήρξε μεγάλη δυσκολία στην αρχή, όμως σταδιακά προσαρμόστηκαν και κατάλαβαν τον τρόπο και το πώς είναι η νέα καθημερινότητα του διαδικτυακού σχολείου.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά

Η διαδραστικότητα του μαθήματος, η ευελιξία της νηπιαγωγού και η βοήθεια των γονιών.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Σε μεγάλο βαθμό και χρησιμοποιήθηκε σε όλο το διάστημα της καραντίνας σε καθημερινή βάση.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Τα παιδιά ναι μεν δεν έχασαν την επαφή με τη δασκάλα και τους συμμαθητές τους, όμως η κοινωνικοποίηση έμεινε αρκετά πίσω και η συναισθηματική τους κατάσταση επιφορτίστηκε περισσότερο καθώς έπρεπε να διαχειριστούν πολλά νέα δεδομένα.

Χρησιμοποίησατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Ναι χρησιμοποιώντας πιο συχνά οπτικοακουστικό υλικό.

Συνέντευξη 8η

Φύλο : Θήλυ

Ηλικία : 42

Επίπεδο εκπαίδευσης : Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Γνώσεις ΤΠΕ : πολύ καλή γνώση – πιστοποίηση i-sckills

Εμπειρία : 12 έτη

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης

Η υπομονή και η καλή θέληση των εκπαιδευτικών, των γονέων και των μαθητών.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά

Χρησιμοποίησα την e-class, την e-me και την webex, μαθαίνοντας τη λειτουργία τους από μόνη μου ή με τη βοήθεια των συναδέλφων. Επίσης, με το powerpoint και την εφαρμογή learning apps δημιούργησα δραστηριότητες και παρουσιάσεις για τα παιδιά.

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η σύνδεση στο internet και η είσοδος στην πλατφόρμα webex, η απώλεια του μικροφώνου σε τακτά χρονικά διαστήματα και η δυσκολία των παιδιών (κυρίως των προνηπίων) να ανταποκριθούν στο ωράριο και τις απαιτήσεις της τηλεεκπαίδευσης.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Πραγματοποιήθηκε επιμόρφωση, στην οποία συμμετείχα, μετά το πέρας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή

Δεδομένης της ηλικίας των παιδιών, τα προνήπια δυσκολεύτηκαν αρκετά. Κάποια αδυνατούσαν να παρακολουθήσουν λόγω του ωραρίου, κάποια δεν είχαν συσκευή ή δεν εμφανίζονταν όλα τα εργαλεία της πλατφόρμας στη συσκευή τους και σε όλα έλειψε η διαζώσης εκπαίδευση και οι φίλοι τους.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά:

Το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί έκαναν κάθε δυνατή προσπάθεια για να κάνουν το μάθημα ελκυστικό, διαδραστικό και ενδιαφέρον. Αφιερώνοντας ατελείωτο προσωπικό χρόνο, δημιούργησαν ευφάνταστες δραστηριότητες, που και πάλι όμως δεν αντικατέστησαν την εκπαιδευτική διάδραση της τάξης.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Πιστεύω ότι εξοικειώθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Όσον αφορά την ασύγχρονη, χρησιμοποιήθηκε μόνο από μαθητές που δεν είχαν δυνατότητα να μπουν στη σύγχρονη.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Θεωρώ ότι τα παιδιά έχασαν την επικοινωνία με τους φίλους του, την άμεση επαφή και την αλληλεπίδραση. Επίσης, χάθηκε το ενδιαφέρον τους για τη γνώση, καθώς δεν ήταν βιωματική και μέσα από τη συλλογικότητα της ομάδας.

Χρησιμοποίησατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη διαζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο

Χρησιμοποίησα ορισμένα διαδραστικά παιχνίδια, καθώς θεωρώ ότι ο χώρος του νηπιαγωγείου είναι χώρος κίνησης, χαράς, έμπνευσης και δημιουργίας, κάτι που δεν μπορεί να εφαρμοστεί μέσα από μια οθόνη.

Συνέντευξη 9η

Φύλο: θήλυ

Ηλικία : 42

Επίπεδο εκπαίδευσης: Μεταπτυχιακό

Γνώσεις ΤΠΕ: Ικανοποιητικές

Εμπειρία: 18 έτη

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Περισσότερες ανταλλαγές υλικού με συναδέλφους, για ανατροφοδότηση και αναστοχασμό. Επιπλέον, μάθαμε κάποιες νέες εφαρμογές.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Πλατφόρμα webex, αρκετά εύκολη στην χρήση της και powerpoint. Με συνεχής επανάληψη καταφέραμε να εξοικειωθούμε

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, την e-class

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Αρχικά, δύσκολος ο διαμοιρασμός πληροφοριών, όχι συγκέντρωση των παιδιών, έλλειψη αμεσότητας και βλεμματικής επαφής με τα παιδιά. Δυσκολία για να τα προσελκύσεις, ώστε να μην βαρεθούν

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Σεμινάρια για να χρησιμοποιηθεί η συγκεκριμένη πλατφόρμα.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Αρχικά, αμήχανη. Έπειτα, σαν παιχνίδι, κάτι σαν ελεύθερη ώρα. Τέλος, προσαρμόστηκαν, αν και με πολλά προβλήματα στο σύστημα και στην σύνδεση.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά

Η οργανωτικότητα των εκπαιδευτικών

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Εξοικειώθηκαν σε μεγάλο βαθμό και μάλιστα ένα μεγάλο ποσοστό εξοικειώθηκε και με την ασύγχρονη εκπαίδευση, κυρίως με την e-class.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Έλλειψη προσωπικής επαφής στο μάθημα, έλλειψη φίλων

Χρησιμοποιήσατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Ναι, σε κάποιες περιπτώσεις.

Συνέντευξη 10η

Φύλο: γυναίκα

Ηλικία: 35

Επίπεδο εκπαίδευσης: μεταπτυχιακό επίπεδο

Γνώσεις ΤΠΕ: ναι

Εμπειρία: 13 χρόνια

Δεδομένης της ξαφνικής ανάγκης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τι βοήθησε στην αντιμετώπιση της κατάστασης.

Η εμπειρία πάνω στους υπολογιστές βοήθησε πάρα πολύ στο πως θα δουλέψω.

Ποια μέσα (λογισμικά, κλπ.) χρησιμοποιήσατε κατά την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και πως εξοικειωθήκατε με αυτά.

Power point, YouTube, movie maker, word, sway

Ποιες ήταν οι βασικές δυσκολίες, που προέκυψαν κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Το πως θα διαχειριστώ την τάξη, τα παιδιά, πως θα παρουσιάσω αυτά που έκανα στη τάξη μέσα από πρόγραμμα., η επαφή που δεν είχα με τα παιδιά δεν ήταν πάντα εύκολο να κάνεις δραστηριότητες κατασκευές παιχνίδια. Κ τα τεχνικά προβλήματα ο ήχος, το ίντερνετ κ άλλα.

Χρησιμοποιήσατε την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-class, e-me).

Ναι, e-class.

Χρειαστήκατε κάποια επιμόρφωση στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Παρακολούθησα κάποια σεμινάρια κ επιμορφώσεις για να μπορέσω να δουλέψω κ άλλους τρόπους προγράμματα που θα με βοηθήσουν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ποια ήταν η συμπεριφορά των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πόσο προσαρμόστηκαν σε αυτή.

Προσαρμόστηκαν σχετικά εύκολα. Έμαθαν πως να λειτουργούν μόνα τους τον υπολογιστή. Δεν ήταν εύκολο η επικοινωνία το να μπορούν να μιλήσουν όλα με τη σειρά, να συγκεντρωθούν κ να παρακολουθήσουν το μάθημα είχαν πολλά ερεθίσματα.

Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην καλύτερη εκπαιδευτική αλληλεπίδραση με τα παιδιά

Βοήθησαν τα παιχνίδια, τα βιντεάκια, πιο διαδραστικά παιχνίδια.

Σε τι βαθμό εξοικειώθηκαν οι μαθητές με τις ΤΠΕ και πόσο χρησιμοποίησαν την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Εξοικειώθηκαν σχετικά σύντομα κ σε αρκετό βαθμό με τις λειτουργίες του προγράμματος.

Πως νομίζετε ότι επηρεάστηκαν κοινωνικοσυναισθηματικά τα παιδιά από την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Αρκετά τους είχε λείψει η επικοινωνία με τους φίλους τους, το παιχνίδι τα πειράγματα.

Χρησιμοποίησατε την εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δια ζώσης διδασκαλία και εάν ναι, με ποιο τρόπο.

Χρησιμοποίησα κάποιες δραστηριότητες από αυτές που είχα φτιάξει καθώς και κάποια παιχνίδια.

